

YALNIZLIĞIN ANATOMİSİ

Yalnızlığın Anatomisi

Yazar ONUR ALTINTOP

Tüm hakları saklıdır.

Bu kitabın hiçbir bölümü, yazarın yazılı izni olmaksızın; elektronik, mekanik, fotokopi, kayıt ve başka herhangi bir yöntemle çoğaltılamaz, bir bilgi erişim sisteminde saklanamaz veya aktarılamaz. Sadece eleştirel incelemeler veya makalelerde kısa alıntılar yapılmasına izin verilir.

Bu kitap, sessizliğin içinde yankı bulanlara adanmıştır. Kalbinde bir boşlukla yaşamayı öğrenen, ama boşluğu sevgisiyle doldurmayı hiç bırakmayan herkese... Bu satırlar sizin sessizliklerinizin yankısı. Bana inanan, yanımda yürüyen, sustuğumda bile beni duyan herkese teşekkür ederim. Ayrıca kitabı yazarken bana yardımcı olan imla ve düzeltmeleri yapan kurguyu paylaştığımda bana yön veren değerli insana teşekkürü bir borç bilirim. Bu yolculukta ben kadar sizde vardınız.

Yalnızlığın Anatomisi

Bölüm 1

Vedalaşmadan

Sabahlar hep aynı sessizlikte başlıyor. Gözlerimi açtığımda perde aralığından sızan gri ışık, duvardaki gölgeleri hareket ettiriyor. Zamanın geçtiğini sadece ışığın tonundan anlıyorum artık. Bir alarm yok, bir ses yok, sadece kendi nefesim. Bir süredir nefes bile sessiz geliyor kulağıma. Sanki içimdeki hava bile yorgun. Kahve makinesinin sesi evde yankılanıyor, ama bu yankı bile kısa sürüyor. Bir evin içinde yalnız yaşamak, bir yankının ne kadar çabuk öldüğünü öğretiyor insana. Her ses, bir duvara çarpıp ölüyor. Benim cümlelerim de öyle oldu. Söylediğim her şey bir duvara çarptı, sonra sessizliğe karıştı. Masaya oturuyorum. Kupa elimde, kahvenin buharı yüzüme vuruyor. O buharın içinde bazen seni arıyorum. Senin yüzün gibi dağılacak bir sıcaklık. Buhar da hatıralar da aynı hızla kayboluyor. Bir şeyin sıcaklığıyla

yetinmeyi öğrendim artık; hiçbir şeyin kalıcı olmadığını kabul ederek.

Bazı eksiklikler insanın nefes alışına yerleşir.

Bugün yine aynaya bakarken uzun süre kendime baktım. Yüzümdeki çizgiler çoğalmış ama en çok gözlerimin kenarındaki yorgunluk değişmiş. Birini kaybedince insan sadece onu değil, kendi yüzünü de kaybediyor. Ben artık kim olduğumu bilmiyorum. Bazen aynadaki kişiyle konuşuyorum, seninle konuşur gibi. Ama o bile cevap vermiyor. Evde senden kalan şeyleri kaldırmayı defalarca düşündüm ama hiçbirine dokunamadım. Rafın üstündeki kupa, masa da duran fotoğraf... Her biri sessiz bir anı gibi duruyor. Birini silmek, o sessizlikleri öldürmek gibi geliyor bana. O yüzden hiçbir şeye dokunamıyorum. Bazen seni aramak istiyorum. Sonra hatırlıyorum: artık arayacak bir yerin yok. Sadece bir ses kalmıştı benden sana, oda çoktan sönmüş olmalı. Telefonumun son arananlar kısmında hala adın duruyor. Silmek istiyorum, ama o ismi silmek seni öldürmek gibi geliyor. Belki de çoktan ölmüşsün ama ben hâlâ seni yaşatmanın suçluluğuyla yaşıyorum. Bazı hatıralar mezar taşına ihtiyaç duymaz; çünkü insan zaten onları taşır.

Geçen gün dışarı çıktım, yağmur yağıyordu. Sokaklar, caddeler, kaldırımlar... Her şey ıslak ama canlıydı. Ben canlılığın

içinde ölü gibiyim. Bir kadının şemsiyesinin altına sığınan çocuk, bir adımın sigarasından çıkan duman, bir köpeğin ıslak tüyleri... Hepsi bir sahnenin parçası gibiydi. Ama o sahnede ben figürandım, görünmezdim. Bir dükkânın vitrini önünde durdum. Camın arkasında bir müzik kutusu çalışıyordu. O melodiyi tanıdım, senin sevdiğin eski bir şarkıydı. Şarkının notaları cama vurup dağılıyordu, tıpkı senin sesin gibi. Bir an gözlerim doldu ama ağlayamadım. Artık ağlamak bile lüks gibi geliyor. Bazı duyguların yorgunluğu, göz yaşını bile kurutuyor. Eve döndüğümde saat gece yarısını geçmişti. Odama girdiğimde sanki bilgisayarımın ekranında sen vardın. Bitki çayının kokusu sana ait gibiydi. Kokular da unutuluyor mu? Yoksa biz mi artık o kokuyu tanımıyoruz? Yatağa uzandım. Tavanı izlerken kendi kalp atışımı dinledim. Bir kalbin sesi bile bazen fazlalık olabiliyor. Gözlerimi kapattım, seni düşündüm. Sadece yüzünü değil, sesini, kokunu, hatta sessizliğini bile. O sessizlikte bir huzur vardı eskiden. Şimdi O sessizlik sadece yankı yapıyor. Yalnızlık, insanın kendi sesine bile yabancılaşmasıdır. Gecenin ortasında uyanıyorum. Cama çıkıyorum, hava soğuk. Şehrin sesleri uzaktan, neredeyse bir uğultu gibi geliyor. Sanki herkes bir şeyler söylüyor ama ben hiçbirini duyamıyorum. Camın buğusuna parmağımla bir daire çiziyorum, ortasını silip siyah gökyüzüne bakıyorum. Bulutların ardında bir ay olmalı. Işığı görünmüyor ama varlığını hissediyorum. Bazı şeyler

böyledir; görünmez ama eksik olduklarında insan üşür. Rüyamda tren istasyonundaydım. Kalabalığın içinde bir boşluk açıldı, adımlarım o boşluğa düştü. Trenin kapıları açıldı, içeri loş. Sen ışığın kenarında duruyordun, yüzün tam seçilemiyordu. Konuşacak gibi oldun, dudakların kıpırdadı ama kelimeler çıkmadı. Sadece gözlerin söyledi her şeyi: gel. Ayağımı ileri atamadım. Sanki ayakkabılarım raylara yapışmıştı. Trenin kapıları kapandı, metalin o ağır sesi sinirlerimin üzerinden geçti. İçimde bir şey kırıldı, ama kırıldığını duyacak kadar bile canlı değildim. Tren hareket etti. Rüya orada bitmedi; peron karardı, ben orada kaldım, uzun süre. Sonra uyandım, odanın karanlığı peron kadar ağırdı. Su içtim, bir sigara yaktım ve pencerenin önüne oturdum, rüyaların gerçeği nasıl bozduğunu düşündüm. Rüyalar tamir etmez, sadece kırıkların yerini gösterir. Hafızamın derininde küçük bir mutfak var. Perde hafif hareket ediyor. Sen bir şey anlatıyorsun, ben tavada bir şeyler yapıyorum. Rakının kokusu, anlatılanlara sarılıyor. O anı her hatırladığımda kendime şu soruyu soruyorum: Neden o günü değil de o sesten önceki bir susmayı hatırlıyorum? Belki de anıları seçen biz değiliz; anılar bizi seçiyor. Senin sesinin hemen öncesindeki boşluk, şimdi bütün bir ömrüm oldu. Bazı sabahlar telefonu alıp sana yazmak istiyorum. “Nasılsın?” diye başlıyorum, sonra hiçbir şey yazamıyorum. Çünkü sormanın bir amacı kalmadı. Soruların bir cevabı olmayınca,

cümleler eğreti duruyor. Telefonu kapatıp masaya bırakıyorum. Masam bir süre mezarlığa dönüşüyor. Bazen o mezarlığı yoklamak istiyorum, sonra vazgeçiyorum. Yazdığım her cümle beni biraz daha geriye, çıkmadığım bir kapının önüne taşıyor. Yürüdüğüm yollarda insanlar birbirine bir şeyler söylüyor. Selam veriyor, kavga ediyor, espri yapıyor, plan kuruyorlar. Ben sesleri görüyorum ama anlamlarını ayıklayamıyorum. Kulağımda duvar gibi bir kulaklık. Sözler kulaklarıma çarpıyor, şekilleri bozuluyor. Sanırım bu yüzden kelimelerden çok hareketleri izliyorum. Sokağın köşesinde küçük bir market var. Yoğun kahve kokusunun içinde kendini bulmaya çalışan sigara kokusu karşılar seni. Kasada duran kadın beni tanıyor, çok konuşmaz. Geçen gün bir paket sigara aldım. Kadın, “iki paket değil mi?” dedi, “Bırakmayı düşündüm” dedim. Ben de tam bunu düşünüyordum. Sigarayı bırakmak ağırlarımı artırır mı? Eve dönünce cebimden çıkarttığım sigara paketini masaya bıraktım. Bilgisayarımda açık bıraktığım Word belgesine bir tarih atıp buradayım yazdım. Bazen başka hiçbir şeye gerek kalmaz. İnsan önce kendine seslenir, sonra dünyaya. Buradayım demek, burada kaldım demektir. Kaçmadım, gizlenmedim, kaybolmadım. Sadece sustum. Akşamüstü odam biraz kararıyor. Işık pencereden çekildikçe zihnimdeki gölgeler belirginleşiyor. O saatlerde anılar birer eşyaya dönüşüyor. Koridorda asılı duran mont bir uğultu, kapı aralığı bir bekleme. Her

nesne bir sese sahip. Ben bu sesleri dinleye dinleye yorul-
dum. Bir sabah posta geldi. Adıma gelen bir zarf. İçinden
resmi bir evrak çıktı, artık önemsiz. Ama zarfın içinden çı-
kan hava bir an seni getirdi. Parfümünle alakası yoktu, sa-
dece geçmiş bir havaydı. İnsan bazen anlamsız şeylerde bile
kaybını buluyor. Zarfı çöpe attım, ama o hava bir süre
odada kaldı. İnsanın kederi havayı bile kendine benzetiyor.
Akşamüstleri yürümek iyi geliyor. Parka gidiyorum, bank-
lara oturuyorum. Yanımdan geçenlerin ayak seslerini sayı-
yorum. Bazen tekliyor, bazen hızlanıyor sesler. Bir kadının
kahkahası bir çocuğun ağlamasına karışıyor, sonra hepsi
uzaklaşmış bir tren gibi küçülüyor. Gökyüzüne bakıyorum,
bulutlar ağır. İnsan göğe uzun bakınca başının içinde bir ge-
nişlik açılıyor, ama bu genişlik ferahlık değil. Sadece içeri
sığmayan bir hüznün. Eve döndüğümde kapı eşiğinde durup
derin nefes alıyorum. İçeri girmek, bir ürperti gibi. Ev bana
ne zaman sığınak olmaktan çıktı bilmiyorum. Sanırım senin
benden gittiğinde. Hiçbir şey demeden odama giriyorum.
Masanın üstünde yarım bırakılan sigara, anahtar, bir bar-
dak soğuyan çay. Anahtarın sesi küçük bir şangırtı, ama
yine de eve ait tek sağlam şey. Çünkü bir şeyin kapısını aç-
biliyor. Benim içime açılan bir anahtar yok. Gece ilerledikçe
düşünceler ağırlaşıyor. Işığı kapatınca sesler büyüyor. Buz-
dolabının uğultusu, dışarıdan geçen arabanın lastik sesi, di-
şarıda ki anlamsız komşu sesleri... Bu seslerin arasına kendi

kalbim karışıyor. Bir ritim tutturuyorlar, sanki ben fark etmeden müzik başlıyor. O müziğin ortasında senin adın yok ama yokluğun var. Yokluk nasıl ses çıkarır, hâlâ bilmiyorum. Belki de içimde birikmiş cümlelerin sürtünmesiyle ortaya çıkan bir gıcırtıdır. Uyku bazen şefkatli, bazen acımasız. Yatağa yattığımda göz kapaklarım hemen ağırlaşmıyor. Bir süre karanlıkta bekliyorum. Sonra anılardan bir sahne geliyor: bir kutu muzlu oreolu pasta, sen uzaktan “biraz bekle” diyorsun. O cümlemin içinde kalıyorum. Biraz bekle. Ne kadar? Beklemek ne demek? Bir insan bir başkasını nereye kadar bekler? Açık bir kapının aralığına mı, tren kapılarına mı, yoksa kendi içine mi? Zamanın kendisi beklemekten ibaret olabilir. Belki de ben birini beklemiyorum, bir cümleyi bekliyorum: Bitti. Duymadım. O yüzden bekliyorum. Ertesi gün sabah erkenden uyandım. Pencereyi açtım, hafif soğuk hava yüzüme değdi. Sokakta çöpler toplanıyordu. Kamyonun metal sesi, günün başladığını haber veren kaba bir zil gibiydi. Kahvaltı yapmak gelmedi içimden. Çok severim çift kaşarlı tostu, eskiden. Yemek için iştah değil, sebep gerekiyormuş; bunu yeni anlıyorum. Sebepsiz doyulmuyor. Öğleye doğru kitaplıkta duran kupaya baktım. Senin sevginle yağurdun mavinin en güzeli olan kupa. Kendime sorduğum soruların cevaplarını biliyorum. Yine de kendine soru sormak insanı ayakta tutuyor. Sorular cevaptan uzun ömürlü. Cevap biter, soru kalır. Bazen pencereden dışarı

bakarken karşı binanın balkonunda duran saksıdaki çiçeği izliyorum. Sahibi düzenli suluyor, çiçek aynı kalmıyor. Büyüyor, sararıyor, çiçek açıyor, sonra sönüyor. İnsan, bir çiçeğin döngüsünü izlerken bile kendi kalbini düşünmeden edemiyor. Ben hangi evredeyim? Açıyor muyum, sönüyor muyum, yoksa sadece toprağı mı bekliyorum? İş yerinden bir arkadaşım aradı. “Gel bir kahve içelim” dedi. Gitmek nereden baksan iki saatten fazla sürüyordu. Gittim. Masa da otururken yüzümü yokladım; sanki yüzüm toplantılara uygun bir maske takmış. Arkadaşım konuştu, ben dinledim. Konular sıradan: iş, hava, bir film. Sonra bir an susup bana baktı: “İyi misin?” Ben sustum. Bu soruya verilecek tek cevap susmak bazen. İyi olmanın ölçüsü yok; insanın içini tartacak bir terazimiz yok. “İdare ediyorum” dedim. İdare etmek, düşmemek için bir duvara yaslanmaktır. Akşam eve dönerken metro kalabalıktı. Vagonun camına yansıyan yüzümde bir soğukluk vardı. Yanımda iki genç fısıldıyordu, aralarında bir şey paylaşıırken gözleri parlıyordu. O parıltı bana yabancılaştı. Bir zamanlar ben de öyle parlıyordum. Işık bazen insanı kör eder. Evde ışıkları yakmadan bir süre oturdum. Karanlıkta eşyalar daha dürüst oluyor. Gündüzün renklendirdiğı yüzeyler, gecede özüne dönüyor. Karanlık, her şeyi olduğu hâliyle gösteriyor. Belki de bu yüzden, içimin karanlığında daha net görüyorum seni: olduğun ya da olmadığın kişi değil; bıraktığın boşluk. Birkaç gün sonra

Word belgesini tekrar açtım, ilk cümlemin altına ikinciye yazdım: Buradayım, ama eksik. Bu eksikliğin yerini tarif etmeye çalıştım. Göğüs kafesimin sol köşesi değil, göbeğin hemen üstü. Orada bir düğüm var. Konuşunca sıkılıyor, susunca gevşiyor. Düğümün dili yok, ama iradesi var. Bazen beni konuşturuyor, bazen susturuyor. “Ne istersin?” diye sordum düğüme. Cevap vermedi. Pazar günü odamı topladım. Çekmeceleri boşaltım, kitapları sildim, pencereyi açtım. Temiz bir odanın içinde daha yalnız hissediyor insan. Pislik, insana eşlik eder; temizlik, yokluğun altını çizer. Yine de topladım. Çekmeceden bir anahtarlık çıktı. Kadıköy’de bir kafede otururken küçük bir çocuğun sattığı Pokemon figürü olan anahtarlık uzun süre baktım, balkabaklı pasta tadı, Türk kahvesi. Akşamüstü telefonuma bir bildirim düştü. Yaklaşan bir hatırlatma. Bir konserin hayali vardı. Hatırlatıcıyı silmedim. İnsan bazı tarihleri birileri yüzünden değil. Kaybetmemek için saklar. O gün, başka hiçbir şey yapmadım. Kendi kendime o şarkıyı söyledim. Sonra perdeyi kapattım. Gece bir rüya daha gördüm. Bu kez bir evdeydik. Odalar birbirine açılıyor, her odada bir sandalye. Sen odalardan birinde oturuyor, elindeki kitabı kapatıp bana bakıyordum. “Gelmeyeceksin” dedin. “Neden?” dedim. “Çünkü kapıları saymayı seviyorsun” dedin. Uyanınca uzun uzun düşündüm: Belki de ben gerçekten kapıların sayısıyla oyalanıyorum. Girmek ya da çıkmak değil; saymak. Sayı güvenlidir, karar

verdirmez. Ertesi sabah deftere üçüncü cümleyi yazdım. Buradayım, eksik ve beklemede. Bu üç cümle bana bir harita gibi geldi. Neredeyim, kimim, ne yapıyorum? Cevabı bu kadar kısıydı. İnsan bazen bütün bir hayatı üç satırda özetleyebilir, ama o üç satırın içine yıllar sığar. Şimdi, bütün bunları yazarken fark ediyorum: Vedalaşmadım, evet. Çünkü vedalar bitmiştir. Ben bitirmeyi öğrenemedim. Hayatım bir parantez gibi açık kaldı. Parantezin içinde konuşmalar, yürüyüşler, yarım bırakılmış cümleler, kapatılmamış kapılar var. Parantezi kapatmak için elimi kaldırdığımda ruhum tükeniyor. Yine de bir cümleyi denemek istiyorum: Bitti. Bu kelimeyi yazarken içimde bir yankı oluşuyor, ama yankı kısa sürüyor. Bitti, diyorum. Sesin duvara çarpıp geri dönmüyor. Demek ki bitmemiş. Bitmek için duvar gerek; benim etrafımda duvar yok, sadece sis var. Sis, duvarı görünmez yapar. Bugün dışarı çıkmayacağım. Bir süre sonra yağmur başlayacak, kaldırımlar koyulaşacak. Bir adam koşarak karşıya geçecek, bir taksi sarı çizgileri ıslatacak, bir kadının çantasını başının üstüne tutacak. Bütün bu sahnenin içinde ben hiçbir şey olmayacağım. Bazen hiçbir şey olmak iyi gelir, çünkü ağırlık yapmaz. Akşamüstü bilgisayarı kapatıp pencerenin önüne geçeceğim. Çay demleyeceğim, buharı izlerken kendi buharımı düşüneceğim. İnsan nefesinin buharı bir süre camda kalır, sonra kaybolur. Kaybolan şeyleri izlemeyi seviyorum; bana vaatleri yok. Kalacaklarını

söylemezler, bu yüzden aldatmazlar. Ve gece olduğunda bir kez daha aynı cümle gelecektir: Sana veda etmediğimi biliyorum. Bu cümleye kızmıyorum artık. Beni koruyan bir kabuk gibi duruyor üzerimde. Kabuk, yaranın üstünde bulunduğu sürece insan hareket edebilir. Belki ben de bu sayede yaşıyorum: Kabukla. Buraya kadar olanı yazmak bile bir nefes gibi. Ama biliyorum, daha anlatmadığım odalar var içimde. O odalara girmek için biraz daha beklemem gerekecek. Çünkü bazı odaların anahtarı zamanın cebindedir. Zaman elini yavaş sokar cebine, ağır çıkarır anahtarı. Benim payıma düşen, beklerken oturmayı öğrenmek. Yarın sabah yeniden uyanacağım. Perde aralığından sızan ışık yine duvarda gezecek. Kahve makinesi yine kısa bir yankı çıkaracak. Aynaya yine bakacağım. O gün belki çenem daha kararlı, gözlerim daha sakin olur. Belki de aynı. Her iki hâl de mümkün. İnsan değişir, ama eksenin yerini bulması zaman alır. Ben eksenimi arıyorum. Belki seninle bulduğum yer, sensiz de var olabilir. Ve bu cümleyle bitireyim bugünü: “Henüz vedalaşmadım; ama kendi içimde, sessiz ve yavaş, ayrılığın anatomisini öğreniyorum. Bu, benden geriye kalacak olanın ilk resmidir.”

Bölüm 2

Suskunlukta Yankı

Bir süredir yazmıyorum. Bilgisayarımı oyun oynamak dışında kullanmıyorum. Yazmadığım günlerde zaman birikiyor, sonra taş gibi oluyor. Bazı kelimeler yazılmadıkça ağırlaşıyor, taş gibi göğsün ortasında kalıyor. Belki de o yüzden bugün dışarı çıkmaya karar verdim; kelimeleri taşımak yoruyor insanı. Yağmur başlamadan hemen önce çıktım evden. Sokaklar ıslak değildi ama gökyüzü griydi. Havanın içinde, henüz düşmemiş damlaların ağırlığı vardı. Bir kafeye girdim. Küçük, köşede kalmış bir yer. İçeride birkaç masa, köşede bozuk bir hoparlörden müzik çalıyordu. Garson bana bakmadan “ne alırsınız” dedi. “Sade Türk kahvesi” dedim. Sade. Bu kelime artık benim bütün tercihlerimin özeti.

Pencerenin yanındaki masaya oturdum. Camın buğusuna parmaklarımın ucu değdi ama bir şey çizmedim. Sadece dışarıyı izledim. İnsanlar aceleyle yürüyordu, ellerinde telefonlar, çantalar, telaş. Bir kadının yüzü gözüme takıldı; gözüklerinin arkasında bir yorgunluk. Belki benim yorgunluğumun başka bir versiyonuydu. Bir an göz göze geldik. Sonra o döndü, yürüdü gitti. O anda bir şey hissetmedim, tanıdıklık gibi ama değil. Bir yabancıнын gözünde kendi yalnızlığını görmek bazen aynaya bakmaktan daha sarsıcı. Garson kahveye getirdi. Tabak cama vurduğunda ince bir ses çıktı, o ses bana bir notayı hatırlattı. Bir zamanlar seninle o sesi dinler, sevdiğin şarkı çaldığında gözlerindeki mutluluğu izlerdim. Belki de her şeyin bir müziği var ama ben artık duyamıyorum. Telefonumun notlar bölümünü açtım. Üstte, birinci bölümden kalan cümle: Buradayım. Altına yazmak istedim: Hâlâ buradayım, ama yerim değişti. Sonra sildim. Kelimeyi yazıp silmek, konuşmadan konuşmak gibi. Kapı açıldı, biri girdi içeri. Uzun palto, elinde kitaplar. Yüzü tanıdık gelmedi ama duruşu sakın. Yan masaya oturdu, çantasından bir defter çıkardı, bir kalem, sonra yazmaya başladı. Bir süre onu izledim. Kalem hızlı ama kararlıydı. O an anladım, bazı insanlar hâlâ yazabiliyor. Bazı ellerde kelimeler hâlâ akıyor. Sadece izledim. Yazarken dudaklarının kenarında hafif bir gülümseme vardı, sanki yazdıklarıyla sessizce tartışıyordu. Kahvemi bitirdim, telefonu kapattım,

çıkmadan önce ona baktım. Oda kafasını kaldırdı, göz göze geldik. Bir selam bile vermedik. Ama o an kısa sürdü ve uzun bir yankı bıraktı içimde. Dışarı çıktığımda yağmur başlamıştı. İlk damla yüzüme değdiğinde sanki biri adımla fısıldadı. Arkamı döndüm, kimse yoktu. Ama ses hâlâ oradaydı; o yankı. Akşamın gri ışığı sokak lambalarına karışmıştı. Eve dönerken kaldırımların üzerindeki su birikintilerine yansıyan ışıklar titriyordu. Her adımımda o yansımalar bozuluyor, sonra yeniden birleşiyordu. Sanki her adımım, geçmişle bugün arasında bir çizgi çiziyor, ama o çizgi her defasında suyun içinde kayboluyordu. Yağmurun sesini dinledim. Eski den yağmur bana huzur verirdi, şimdi sadece bir fon sesi. Artık her şey, bir şeyin arkasında çalışan bir fon gibi: gürültüsüz ama hiç susmayan. Evin kapısını açarken elim cebime attım, birkaç haftadır kiraladığım bu evde yaşıyorum. Eski evden getirdiğim birkaç hatıra hariç her şey kiraladığım eve aitti. İstanbul'un sevdiğim bir yanı da buydu. Cebimden ısılanmış bir mendil çıktı. Nerden geldiğini bilmiyorum. Belki kafede elimde kalmıştı, belki o kadının masasında bırakılmış bir şeydi. Küçük beyaz bir parça, ama üzerinde soluk bir mürekkep lekesi vardı. Lekeyi parmağımla yokladım, silinmiş bir harfin izi gibi. İnsan bazen anlamı kaybolmuş şeylere bile anlam yükler. Belki de insan olmak budur; her lekeye bir hikâye yakıştırmak. Işıkları açmadım, evin karanlığıyla yürümeyi seviyorum. Eşyalarla konuşmak kolaylaşıyor

karanlıkta. Sandalyeler ses çıkarmaz, kitaplar beni yargılamaz, duvarlar susar. Pencereyi açtım, yağmur hâlâ yağıyordu. Şehrin üzerine çökmüş o soğuk koku, içime kadar doldu. Bu şehirde herkes birilerini bekliyor, herkesin içinde yarım kalmış bir cümle var. Benimki sadece daha uzun bir suskunluk. Masaya oturdum, bilgisayar açtım ve Word belgesine bir süre baktım. Parmaklarım klavyenin üstünde bekledi bir süre. Sanki yazmak bana ait bir hareket değilmiş gibi. Elimi kaldırdım klavyeden, sonra yeniden koydum üstüne. Birkaç saniye öyle tuttum sonra belgeye bir cümle yazdım: “Biri adımlı söyledi” Nokta koymadım. Çünkü emin değildim. Belki ses gerçekten benimdi, belki dışarıdan gelen bir yankıydı. Sandalyeye yaslandım. Düşünceler birbirine karıştı. O kafedeki adam, yazarken ki hali, dudak kenarında ki gülümseme. İnsan bazen tanımadığı biriyle aynı yalnızlığı paylaşır, o an hiçbir şey söylemese de bir bağ kurulur. Belki o yüzden o kadar uzun sürdü o bakış. İki yalnızın birbirini fark ettiği o kısa an, dünyadaki en sessiz tanışmadır. Musluktan gelen ses, üçüncü damladan sonra saymayı bıraktım. Damlanın sesiyle birlikte gözüm tavandaki çatlağa kaydı. Çatlak, ışığın altında ince bir yol gibi. Bir süredir fark ediyorum, çatlaklar beni rahatlatıyor. Bir şeyin kırıldığını görmek, hâlâ yaşayan bir yer kaldığını gösteriyor. Kusursuz şeylerden korkuyorum. Kusur, var olmanın kanıtı gibi. Yatağa geçtim, ışığı yakmadan uzandım. Dışarıda ki sokak

lambasının sarı ışığı tavana sızıyordu. Tavanın üzerinde yavaş hareket eden gölgeler vardı muhtemelen sokaktaki insanların izleri. O hareket bile bana hayatın dışarıda hâlâ devam ettiğini hatırlattı. Gözlerimi kapattım. Sesler azaldı. Düşünceler yine ağırlaştı. Uykuya dalmadan hemen önce o sesi tekrar duydum. Bu kez daha netti. “Buradasın” dedi biri. Sanki biri kulağımın dibinde fısıldadı. Gözlerimi açtım, odada kimse yoktu. Kalbim hızlı atıyordu, ama korkmadım. Korku, bazen yalnızlıktan daha tanıdık bir histir. Başımı yastığa gömdüm, kendi kalp sesimi dinledim. Belki o ses bendendi. Belki insan bazen kendi yankısını bile yabancı bir sese dönüştürür. Sabah uyandığımda pencere buğuluydu. Hava hala yağmurluydu ama gökyüzü biraz açılmıştı. Bir kahve yaptım, bardağın kenarına buhar çöktü. O buhar içinde yüzümün şekli belirsizdi. Aynaya baktım, yüzümde bir fark yoktu ama bakışım değişmişti. Kendime yakından baktım, sanki gözlerimin içinde bir iz var gibi. Belki sesin bıraktığı yankının izi. Açık kalan bilgisayarımın başına geçtim çünkü cümlelerin altına bir satır ekledim: “Biri adımı söyledi, ama kimdi bilmiyorum.” Nokta koydum bu kez. Çünkü cümlelerin artık bir ağırlığı vardı. Yazdıkça içim biraz açıldı, ama o boşluk hâlâ orada. Kapanmıyor. Sadece kenarlarından yumuşuyor. Öğleden sonra dışarı çıktım, Kadıköy boğa heykelinden vapurlara kadar yürüdüm. Sonra aynı kafeye gittim. Bu kez aynı masaya değil, kapıya yakın bir yere

otururdum. Garson beni tanıdı, “yine sade Türk kahvesi mi?” diye sordu. Başımı salladım. O adam orada değildi. Masası boştu. Masanın üzerinde bir mendil vardı, beyaz. Belki dün bıraktığı. Aynı mendil mi, bilmiyorum. Yaklaştım, dokunmadım, sadece baktım. Bir an için sanki bana bir not gibi geldi, ama üzerinde hiçbir şey yazmıyordu. Kahvemi içtim, telefonun notlar bölümümü açtım bu kez uzun süre beklemedim. “Bazı sesler susmaz, sadece şekil değiştirir.” Sonra telefonu kapattım. O cümle yeterliydi. İnsan bazen uzun cümlelerin içine saklanır, ama en doğrusu kısa olanlardır. Kısa cümleler, fazla düşünmeden söylenmiş duygular gibidir. Akşamüstü eve dönerken yağmur durmuştu. Hava temizdi, ama soğuktu. Sokaklarda kalmış su birikintileri gökyüzünü yansıtıyordu. Birkaç adım attım, sonra durdum. Su birikintisinin içindeki gökyüzüne baktım. Kendi yüzüm bulanık bir şekilde oradaydı. Eğildim, yakından baktım. Bir damla düştü, yüzüm dağıldı. Sanki ben de suyun içindeki halimle vedalaşıyordum. Eve vardığımda bilgisayarı açtım. Son sayfaya kısa bir not yazdım: “Bir ses duydum. Beni çağırmadı, sadece varlığımı hatırlattı.” Cümleyi yazarken uzun zaman sonra ilk defa içimden bir gülümseme geçti. Belki çok küçük, ama gerçektir. Gülümsemenin sıcaklığı yüzümde kaldı. Sonra masadan kalktım pencereye yürüdüm. Şehir karanlığa gömülüyordu, ama ışıklar tek tek yanıyordu. Her ışık, başkasının var olduğunu hatırlatıyordu. O an fark ettim: yalnızlık,

tamamen karanlık değil. Işıklarla dolu bir sessizlik. Ve ben o sessizliğin içinde, ilk kez nefes aldığımı hissettim. Ertesi sabah her zamanki sessizlikle uyandım. Fakat bu kez evin içinde bir değişiklik vardı. Açıklayamadığım bir hareketlilik. Belki dünkü sesin bıraktığı yankıydı, belki içimde bir şey yer değiştirmişti. Mutfakta kahve yaparken bardak elimden kaydı, yere düşüp kırıldı. Parçaları toplarken camın keskin kenarına dokundum, parmağımdan ince bir çizgi halinde kan aktı. Kanın sıcaklığı, uzun zamandır hissetmediğim bir şeye benzedi. Acıtan, ama canlı. Demek hâlâ kanayabiliyordum. Bu fark ediş bile tuhaf bir teselli oldu bana. Pencerenin önüne geçtim. Yağmur durmuştu, gökyüzü bulanıktı. Uzaktan bir siren sesi geldi. Martıların gülüşmeleri. Uzun zamandır gelip gidiyordum bu şehre martıların gülüşmeleri güldürmeye başladı beni. Aslında onlar hep gülüyordu sadece ben duymuyordum. İnsan bazen kendi sessizliğinin içinde sağır olur. O gün dışarı çıkmaya karar verdim. Yürümek istedim, amaçsızca. Adımlarım beni farkında olmadan aynı sokağa, o küçük kafeye götürdü. Kapıdan girerken garsonla göz göze geldik. Gülümsedi. “Bugün hava güzel” dedi. Ben de başımı salladım, gülümsemeye çalıştım ama yüzüm donuktu. Yine sade Türk kahvesi söyledim. Aynı masaya oturdum. Dün orada olmayan adam bu kez köşede oturuyordu. Elinde yine defter vardı. Kalemı bu sefer daha yavaş hareket ediyordu. Sanki yazmak değil, düşünmek için

tutuyordu. Bir süre onu izledim, sonra göz göze geldik. Bu kez gülümsemesi bana yöneldi. Hafifçe başını eğdi, ben de karşılık verdim. Basit bir hareketti ama garip biçimde içimi rahatlattı. İki yabancıнын sessiz anlaşması. Kelimesiz bir selamlaşma. Garson kahvemi getirdiğinde o masasında bir kâğıt bıraktı, hesabı ödemen çıktı. Gözlerim istemsizce o kâğıda kaydı. Üzerinde birkaç kelime vardı: “Bazen ses, sadece duymak isteyene görünür.” Yazısı düzgündü, tanıdık gelmedi. O cümle beni gün boyu düşündürdü. Kâğıdı cebime koydum, eve döndüğümde bilgisayarın yanına bıraktım. Word belgesini açtım ve not aldım: “birileri hâlâ yazıyor.” O gün uzun zamandır hissetmediğim bir merak hissettim. Birini değil, bir anlamı arar gibiydim. Kâğıttaki cümle bir anahtar gibiydi, ama hangi kapıyı açacağını bilmiyordum. Gece geç vakit, bilgisayarı kapatmadan uyuyakalmışım. Rüyamda o adamı gördüm. Aynı kafedeydik, yağmur dışarıda yağıyordu. Bana doğru döndü, “duymak cesaret ister” dedi. Uyandığımda ter içindeydim. O cümle kulağımda hâlâ çınliyordu. Duymak cesaret ister. Belki bu yüzden bu kadar zamandır sessizdim. Duymaktan korktuğum için. Birkaç gün sonra aynı kafeye yeniden gittim. Bu kez adam yoktu. Masasında kimse oturmuyordu ama garson beni görünce “arkadaşınız bıraktı galiba” diyerek bir küçük zarf uzattı. Üzerinde adım yazılıydı. Şaşırdım. Açtım, içinde sadece bir satır vardı: “Yazmaya devam et.” Ne ismini yazmıştı ne bir imza.

Sadece bu kadar. O kadar sade, o kadar doğrudan bir cümleydi ki elim titredi. Uzun zaman sonra biri bana bir şey söylemişti. Ve ben dinliyordum. Eve döndüm, bilgisayarını açtım ve belgenin tam ortasına yazdım. “Yazmaya devam et.” Altına hiçbir şey yazmadım. Sanki o cümle, bütün eksik yerleri doldurmuştu. Parmaklarım klavyeye yapıştı, uzun zamandır yazmadım kadar yazdım. Cümleler benden taşar gibi aktı. Günlüğüm değil, itiraf gibiydi. Her satırda içimde bir kapı açıldı. Akşam olduğunda parmaklarım yorulmuştu. Aynaya baktım, gözlerimin altında mor halkalar, yüzümde bir yorgunluk ama başka bir ifade vardı. Sanki uzun süre suyun altında kalıp nihayet yüzeye çıkan biri gibi. Nefesim düzensiz ama gerçekti. Bir süre camın önünde durdum. Dışarıda rüzgâr dükkân tentelerini eğiyordu. Gökyüzü kapalıydı. Uzun süre sonra bilgisayarım da “Nikos Vertis’in An Eisai Ena Asteri” şarkısı çalmaya başladı. Şarkıyı duyunca gülümsedim. Bir zamanlar şarkıyı duyduğumda içimde huzur olurdu. Şimdi sadece varlığını fark ettim. Belki de bazı sesler anlamını kaybettiğinde huzur verir. Telefon çaldı. Numarayı tanımadım. Açmadım. Birkaç saniye sonra sustu. Ekranı baktım, gelen aramanın ardından boş bir ekran. Ama o kısa arama bile evin içinde yankı yaptı. İnsan bazen bir arama sesiyle bile hatırlanır. Gece bilgisayarını kapatmadan önce kısa bir not yazdım: “Yazmaya devam et, çünkü sessizlik seni unuttur.” Sonra ışığı söndürdüm. O karanlığın içinde ilk

kez huzur hissetim. Artık sessizlik beni yutmak yerine sarmalıyordu. Sabah olduğunda güneş perdelerin arasından odaya doldu. Kahve yaparken bardağın içine baktım, buharın içinden kendi yansımamı gördüm. Gözlerimde yorgunluk hâlâ vardı ama derinlerinde başka bir şey belirmişti. Huzura benzeyen bir kabulleniş. O gün bilgisayarımı çantama koydum, dışarı çıktım. Şehrin caddelerinde yürürken kimseye ait olmadığımı ama bu dünyanın bir parçası olduğumu hissetim. Kalabalığın ortasında sessiz bir varlık gibiydim ama bu kez o sessizlik bana ait değildi, ben ona aittim. Bir kitapçıya girdim. Raflarda dolaşırken elim rastgele bir kataba uzandı. Sayfaları arasında eski bir kartpostal duruyordu. Üzerinde kısa bir cümle: “Her yol bir yankıyla başlar.” Kartpostalı elime aldım, çevirdim. Arka yüzünde hiçbir yazı yoktu. Belki biri göndermemişti, belki de adresi hiç yazılmamıştı. Yine de o cümle içimde kaldı. Akşam eve döndüğümde bilgisayara son bir satır yazdım: “Yazmak, duymak kadar cesaret ister.” Bilgisayarın başından kalktım odada yürümeye başladım. Derin bir nefes aldım. Dışarıdan gelen bir ses duydum, çok uzaktan, neredeyse bir fısıltı: “Buradasın.” Bu kez dönüp bakmadım. Sadece gülümsedim. Çünkü artık biliyordum; yalnızlık bir duvar değil, yankıydı. Ve ben o yankının içinde kaybolmak yerine, ses olmaya başlamıştım.

Bölüm 3

Mutsuzluğun Anatomisi

Sabah aynı saatte uyandım. Perdeyi tam açmadan mutfağa geçtim. Kettle'ı çalıştırdım, bardak tezgâhta hazırıldı. Kahvaltı yapmadım. İştah ayrı, alışkanlık ayrı; bugün alışkanlık yetmedi. Masaya oturunca telefon ekranında baktım. Bildirim yoktu. İçimde bir rahatlama olmadı. Bildirim gelince de olmuyor zaten, sadece bir süre oyalıyor. Bugün çalışmaya niyetliydim ama kendimi evin içinde ağır hareketlerle dolaşırken buldum. Mutsuzluk hep büyük duygular gibi anlatılıyor, bende öyle değil. Bende daha çok küçük gecikmeler var. Tuşlara yavaş basmak, kapıyı iki kere kontrol etmek, çıkmadan önce geri dönüp lambayı söndürüp söndürmediğimi bakmak. Yani işleyen ama sürekli sürtünen bir mekanizma gibi. Dışarı çıktım, hava kapalıydı. Apartmanın kapısında tanıdık komşu selam verdi. Sesini

duydum, başımı salladım. Cümlelerin devamını getirecek güç yoktu bende, oda zorlamadı. Sokak başındaki markete uğradım. Aynı kasiyer, aynı cümle: “Poşet ister misiniz?” “İstemem.” Cüzdanımdan kartı çıkarırken elimdeki titremeyi saklamaya çalışmadım. Kimse bakmıyordu zaten. Yolun karşısına geçerken ışık sarıya döndü. Koşmadım. Koşsam yetiştirirdim ama gerek duymadım. İçimdeki ağırlık hızla uyumlu değil. Kaldırıma çıkınca derin nefes aldım, ciğerlerim sızladı. Bir süredir sigarayı azaltmaya çalışıyorum, başarı sayılmaz ama niyet var. Mutsuzluk, niyeti sever, sonuçla arası iyi değildir.

Kafeye girdim, aynı köşe boştaydı. Sade Türk kahvesi söyledim. Bardak masaya bırakılınca tabağın çıkardığı ince ses bana bir şey hatırlatmadı bu kez. Bazen hiçbir şey hatırlatmaması da iyi. Pencereden dışarı baktım. Kaldırımda biri durdu, ayakkabısının bağcığını düğümledi. Düğümün ne kadar sıkı olduğuna takıldım. Sonra aklıma kendi düğümüm geldi; göbek deliğinin üstünde, nefesle birlikte genişleyip daralan o yer. Dokununca değişmiyor, sadece varlığını belli ediyor. Telefonu çıkarıp notlara “Bugün her şey çalışıyor ama heves yok” yazdım. Kısa cümleleri taşıması kolay oluyor. Uzun cümle, elde paketle dolaşmak gibi; düşürmek kolay. Siparişleri getiren garson “Bir şey ister misiniz?” dedi.

“Yok” dedim. Sesim boğuk çıktı. O an kendimi bir kayıt cihazı gibi hissettim, ortam sesini alıyor ama çözümlemiyor. Kahve içtikten sonra dışarı çıktım. Yağmur başlamıştı, şemsiyem yoktu. Kapüşonu geçirdim. Omuzlarım ıslandı. Köşedeki kitapçıya girdim, birkaç yeni kitabın olup olmadığını sordum. Küçük notlar olan bir pano vardı her gelen bir söz bırakıyor, sevdiği insanın adını yazıyor. “Mutsuzluk, bugün nereye saklandı?” yazdıktan sonra panoya bıraktım. Öğleden sonra biraz işlerimle ilgilenmem gerektiğini fark ettim ve çalışma arkadaşlarımın toplantılarına katıldım. Kimse varlığımı, yapmadığım işleri sorgulama gereği duymadı. Mutsuzken zamanın küçük gevşemelerini kimse fark etmiyor. Herkes kendi gevşemesini takip ediyor. Yoğun tempoya bu aralar sarılamadığım için yürüyüşe çıktım. Şehrin gürültüsü belli bir noktadan sonra tek bir ses oluyor. O sesin içinde insanın kendi düşünceleri daha anlaşılır hale geliyor. Bir banka oturdum. Yanıma genç bir çift geldi. Sessizdiler, telefonlarına bakmadılar. Kısa bir süre birbirlerine baktılar, sonra kalktılar. Onlar gidince bank genişledi sanki. Yer açıldı. “Mutsuzluk yer kaplar” diye düşündüm; otururken yanındakini rahatsız eden bir çanta gibi. Eve erken döndüm. Kapıyı açınca içerideki sessizliği ilk an fark etmiyordum artık; o kadar tanıdık ki, oda kokusu gibi. Mutfağa, geçip su içtim. Buzdolabını açtım, sonra kapattım.

Açlıkla iştah aynı şey değil. İkincisi yoksa birincisi geçici. Odada ki masanın üstündeki kupaya baktım. Seninle ilgili olabilecek şeyleri kaldırmakla ilgili kararımı yine erteledim. Ertelemek, mutsuzluğun en yaygın refleksi; yapmak istemediğin her şeyi yarına atıp kendini rahatlatıyorsun. Yarın gelince aynı cümleyi kuracak gücü de buluyorsun. Bilgisayarı açıp yarım kalan dosyayı çağırdım. İlk satırda dünün son notu duruyordu. Altına şöyle yazdım; “Mutsuzluk, hayatı yönetmiyor; hayatın boşluklarını dolduruyor.” Yazdıktan sonra bir süre ekrana baktım. Cümle düz ama doğru. Mutsuzken büyük kararlar alınmıyor, sadece küçük kararlar erteleniyor. O ertelemeler büyüüp hayatın şeklini değiştiriyor. Akşamüstü pencerenin önüne geçtim. Karşı binanın balkonundaki saksıdaki çiçeği uzun uzun izledim. Toprak fazla ıslak görünüyordu. Fazla su öldürür; eksik su da. Orta karar gerekiyor ama onu tutturmak zor. İnsanın kendi dengesi de böyle. Fazla düşününce batıyor, hiç düşünmeyince kuruyor. Telefon çaldı. Ekranda tanıdık bir isim. Açmadım. Zil susunca mesaj gelmedi. Bir sandalye çekip masaya oturdum. Bilgisayarıma ikinci cümleyi yazdım: “Bugün kimseyi üzmedim, kimse de beni.” Bu tür günleri önemsiyorum. Hiçbir şey iyileşmiyor, ama en azından bozulmuyor. Geceye doğru yorgunluk geldi. Yatmadan önce kısa bir duş aldım. Suyun sıcaklığı başımı serinletmedi, ama kaslar gevşedi. Aynaya baktım. Gözlerim yorgun, yüz durağan.

“Bugünlük bu kadar,” dedim kendi kendime. Işığı kapatıp yatağa uzandım. Tavan karanlıktı. Düşünceler sıraya girmedi; biri bitti, biri başladı. Sonunda tek bir cümle kaldı: “Yarın da kalkarım.” Kulağa iddiasız geliyor, ama bugün için yeterliydi.

Sabah alarm kurmadım. Kurmasam da uyanırım. Mutsuzluğun garip bir düzeni var; zili olmayan ama saat gibi çalışan bir ritim. Gözümü açınca perde aralığındaki ışığa baktım. Aynı gri ton. Mutfakta yine kettle’ı çalıştırdım. Kupa aynı yerde. İçeriye kahve kokusu yayıldı. Pencereyi az açtım; dışarıdan soğuk geldi. İçim ürperdi. O sırada telefona kısa bir not daha düştüm: “Bugün de varım.” Cümle bitince odanın içi biraz genişledi. Günün geri kalanı da küçük hareketlerle geçti. Odayı toplamaya niyetlendim, iki çekmeceyi sıldım, yoruldum, bıraktım. Dışarı kısa bir yürüyüş yaptım, geri döndüm. Akşamüstü bilgisayarın ekranında beyaz sayfa uzun süre açık kaldı. Sonra tek satır yazdım: “Mutsuzluğun anatomisi budur: büyük bir acı değil, küçük bir sürtünme.” Kaydedip kapattım. Gece aynı saatte yattım. Uyku hemen gelmedi. Kalbimi dinledim, ritim düzgündü. O iyi bir işaret. Gözlerimi kapatırken herhangi bir sahne canlanmadı. Ne istasyon, ne tren. Sadece kendi odam. Düşünmeden uyumuşum. Alarm kurmadığım sabaha yine uyanırım. Orası kesin.

Sabah yine aynı saate uyandım. Perdeden sızan ışık aynı gri tondaydı. Günlerin birbirine benzemesi artık beni şaşırtmıyor. Kettle'ı çalıştırdım, kahve kokusu yayıldı. Aynı hareketler, aynı sıralama. Her sabah sanki biri bana görünmeden “devam et” diyor, bende ediyorum. Kahve içerken düşünmeden pencereden dışarı baktım; sokakta biri sigarasını yere bastı, bastığı nokta bir an parladı, sonra söndü. Benim içimde öyle parlayıp sönüyor her gün. Bazen kahveyi karıştırırken bile onun varlığını hissediyorum, sanki karıştırdığım şey kahve değil, içimdeki tortu. Bugün dışarı çıkmam gerekiyordu. Ödenmesi gereken faturalar ve banka işleri için. Köşeyi döndüğümde bir kadının sesini duydum; yankı yaptı. O yankı, eskiden birisinin beni çağırdığı bir sesi hatırlattı ama kim olduğunu hafızam bana fısıldamadı kalbim ezbere adını bilirken. Mutsuzluğun en kötü yanı bu: hatıraları bile yavaşlatıyor, isimleri silikleştiriyor. Eskiden sesler yüzlerle eşleşirdi; şimdi sadece gürültü. Eve döndüğümde içimde bir yorgunluk vardı ama bedensel değildi. Sandalyeye oturup uzun süre boşluğa baktım. Evin duvarında gölgeler hareket ediyordu; dışarıdan geçen arabaların sesleri, evimin geçici misafirleri gibi. Gölgelelerin arasından bir tanesi senin silüetine benziyordu ama kısa sürdü. Göz kırpar gibi kayboldu. “Bu kadar kolay mı unutmak?” dedim kendi kendime. Sonra fark ettim, unutmak kolay değilmiş, sadece fark etmeyince sessizce oluyor. Bilgisayarımı açtım, ekran

beyaz sayfada kaldı. Yazmak istedim am parmaklarım klavyeye yaklaşmadı. Yazmak, düşünmeyi zorunlu kılıyor. Düşünmek ise can yakıyor. Mutsuzluğun anatomisini anlamaya çalışmak da öyle. Belki de mutsuzluk bir durum değil, bir beceridir: hiçbir şeyin seni etkilememesini öğrenmek. Bu, insanın kendini yavaş yavaş taşlaştırması gibi bir şey. Öğleden sonra dışarı çıkmaya karar verdim. Yağmurun keşildiği bir andı. Kaldırımda ıslak yapraklar vardı. Her adımda bir tanesi ayakkabımın altına yapıştı, sonra koptu. İlişkiler de bazen böyle oluyor; biri yapışıyor, diğeri koparıyor. Ne suçlu var ne kahraman. Sadece bir iz kalıyor. Parka yürüdüm, banklardan biri boştu, oturdum. Etrafımda çocuklar onuyordu, anneler bağırıyordu, köpekler havlıyordu. Bütün o seslerin ortasında bir boşluk vardı ve ben o boşluğun tam ortasıydım. Mutsuzluk, kalabalığın içinden süzülen sessizliktir; duyan için değil, yaşayan için ağır.

Cep telefonunu çıkardım, ekran parlaklığı yüzüme vurdu. Bildirim hâlâ yoktu. Kimsenin aramadığı birine dönüşmek başta sarsıyor ama sonra rahatlatıyor. Sessizlik, beklentinin ağırlığını alıyor. Telefonumun notlar kısmına bir cümle yazdım: “Bugün hiçbir şey hissetmemek, hissetmekten daha kolaydı.” Cümlenin altına çizgi çekmedim. Çünkü altını çizmek önem vermek demekti, artık hiçbir cümlenin altını çizemiyorum. Eve dönerken hava kararmaya başladı.

Sokak lambaları yanarken şehrin yüzü değişiyor. Her pencere bir hikâye gibi, ama hiçbirini okumak istemiyorum. Kendi hikâyemin içinde hâlâ bir anlatıcı arıyorum. Eve vardım, ayakkabılarımı çıkardım, mutfağa geçtim. Buzdolabını açıp uzun süre baktım. Işığı parlaktı, içi boştu. Raflarda birkaç şişe su, rakı, yarım limon, bir tabak kapalı kalmış yemek. Kapıyı kapatırken kendi kendime “Ben de böyleyim,” dedim. Parlak dışı yüzey, içeride eksik düzen. Gece geç vakit uyku tutmadı. Pencereye gittim, dışarıda yağmur yeniden başlamıştı. Camın buğusuna parmağım ile bir kelime yazdım: “Sebeb.” Sonra sildim. Çünkü hiçbir şeyin sebebini artık açıklamıyorum. Mutsuzluk açıklama istemiyor, sadece yer istiyor. O yeri bulduğunda da gitmiyor. Ertesi sabah diğerlerinden biraz daha erken uyandım. Gözlerimi açar açmaz başımın içinde bir cümle yankılandı: “Her şey yolunda olsaydı, bu kadar sessiz olmazdı.” Belki doğrudur. Hayat normal akarken insan kendi sesini bile duymaz, sessizlik hep bir arıza işaretidir. Kahvaltı yapmadan bilgisayarın başına oturdum. Yeni bir dosya açtım, başlığına “Mutsuzluğun Anatomisi” yazdım. Bir süre ekrana baktım, sonra yazmaya başladım. “Mutsuzluk büyük anlarla başlamaz. Küçük ihmal-lerle, ertelenmiş cümlelerle, yarıda bırakılmış kahvelerle başlar. İnsan sevdiğini kaybettiğinde değil, kendi merakını kaybettiğinde çöker.” Devam ettim. Saatler geçti. Yazmakla düşünmek arasında ki çizgi silindi. Paragraflar uzadıkça

zaman anlamını kaybetti. Mutsuzluğu anlatmak onu azaltmıyor ama şekillendiriyor. Belki de yazı, acıya biçim vermenin en eski yöntemi. Akşamüstü yazdıklarımı okumdan kaydedip kalktım. Pencerenin önüne geçip uzun süre dışarı baktım. Gökyüzü karanlıktı ama uzak bir yıldız görünüyordu. Işığı titrek ama inatçıydı. O yıldız bana bir şey hatırlattı: bazen var olmak sadece görünmek değil, sabretmektir. Işığını saklamadan, küçülse bile yanmaya devam etmek. Bir hafta boyunca aynı rutinde yaşadım. Günler birbirini takip etti. Çalıştım, yazdım, sustum. Her sabah aynı kahve, aynı pencere. Ama bir akşam fark ettim: içimdeki sessizlik artık o kadar ağır değildi. Mutsuzluk sabit kalmıyor; kendi içinde evrim geçiriyor. Artık beni boğmuyor, sadece hatırlatıyor. Eskiden her şeyin yerini sen doldururdun; şimdi yerleri ben doldurmuyorum, boş bırakıyorum. Boşluk da bir düzen. İnsan bazen tamamlanarak değil, eksik kalarak dengeleniyor. Bir akşam telefonuma bilinmeyen bir numaradan mesaj geldi: “Nasılsın?” Sildim. Cevap vermedim. Çünkü cevap, yeniden başlamak anlamına gelirdi. Ben artık başlamaya değil, bitirmeye alışıyorum. Yine de o mesajın varlığı bir süre aklımda kaldı. Demek ki hâlâ birilerinin listesinde adım duruyor. Bu bile küçük bir varlık hissi. Hafta sonu çamaşırları asarken gömleğimin cebinde küçük bir kâğıt buldum. Üzerinde kötü el yazımıyla bir cümle: “Bir gün yeniden seveceğim.” Ne zaman yazdığımı hatırlamıyorum. Yazarken

gerçekten inanmış mıydım, emin değilim. Kâğıdı buruşturup atmadım. Masanın kenarına bıraktım. Bazı cümleler çöpe atılmaz; doğru olmasalar bile tanıdık gelirler. Gece yata uzandığımda aklımdan geçen tek düşünce şuydu: “Mutsuzluk geçmiyor, sadece biçim değiştiriyor.” Bu, bir itiraf değil, bir tespit gibiydi. Uykuya dalarken kendi nefesimi dinledim. Nefes almak hâlâ mümkünse, belki de hâlâ bir ihtimal vardır. Bilgisayarı yeniden açtım. Dosya açık ve ortasında, “Mutsuzluğun Anatomisi” yazısı ekranda açık duruyordu. Yazdıklarımı okumadan geçen birkaç günün ardından, bu sabah yeniden dönüp bakmak istedim. İlk satırda “Küçük ihmallerle başlar” yazıyordu. Cümlelerin devamı boştu. Adlında öyle değil, her şey küçük ihmallerle başlıyor. Bazen hiçbir şey başlamadan da bitiyor. Bazı ilişkiler, konuşulmamış bir sessizliğin içinde doğup orada ölüyor. Parmaklarımı klavyeye koydum, ekledim: “Biten her şeyin bir nedeni yoktur. Bazıları, sadece yaşanacak kadar sürer.” Bir an durdum. O cümlede yıllardır aradığım açıklamanın sıgabileceğini hissettim.

Bazı şeyleri neden unutmuyoruz? Çünkü açıklamasını bulamadıklarımızı bırakmak zor oluyor. İnsan açıklayamadığı her duyguyu taşır, açıklayabildiğini gömer. Belki de mutsuzluk, gömülmemiş duyguların kalıntısıdır. Yazıyı kaydedip pencereyi açtım. Hava griydi ama serindi. Rüzgâr

yüzüme saldırıyordu. Sokağın karşısında bir kadın elindeki çiçeği saksıya yerleştiriyordu. Toprak kokusu geldi burnuma. Küçük bir detay ama birden geçmişten bir sahne aklıma geldi: Bir yaz akşamıydı, sen balkonuna taktığın ışıkları gösterip gülüyordun bana. O anı hatırlayınca içimde bir şey sızladı ama artık o sızı dayanılmaz değildi. Sadece bir hatırlatma gibiydi. Belki iyileşmek tam olarak budur: aynı şeyi hatırladığında artık ağlamamak.

Bilgisayarın başına tekrar oturdum. Ekranı baktım. Altına yeni bir satır yazdım: “Mutsuzluk kalıcı değildir; ama bazı insanlar onunla yaşamayı öğrenir.” O insanlardan biri olduğumu biliyorum artık. Bu kabul, bir yenilgi değil. Çünkü insanın kendi karanlığıyla barışması, başkalarının ışığında yanmaktan daha huzurlu. Öğleden sonra dışarı çıktım. Kadıköy sahilinde yürüdüm. Rüzgâr sertti, deniz dalgalıydı. Banklarda oturan insanların yüzlerine baktım; herkesin üzerinde kendi sessizliği vardı. Bazıları telefona bakıyor, bazıları dalıp gidiyordu. Kimse gülmüyordu ama imse de ağlamıyordu. Orta bir hâl. Benim son aylarda öğrendiğim hâl de tam olarak bu. Bir ara cebimden telefonumu çıkarttım notlar bölümüne bir cümle yazdım: “İyileşmek, her şeyi unutmak değil; hatırladığında artık sarsılmamaktır.” O cümleyi yazınca durakladım. Rüzgâr tokat gibi yüzüme vurdu. Devam etmedim. Bazı cümlelerin yanına sessizlik yakışıyor.

Akşam eve dönerken vapurdaydım. Denizin sesi, motorun uğultusu, uzak şehir ışıkları... Her şey bir film sahnesi gibiydi ama kamera bende değildi. Sanki başka birinin hayatını izliyordum. Belki gerçekten öyleydi. Belki mutsuzluk insanın kendi filminden çıkıp seyirciye dönüşmesidir. Vapur iskeleye yaklaşırken içimden geçen tek cümle şuydu: “Artık inebilirim.” Hayatla, duygularla, geçmişle değil; sadece bu anla ilgilenmek. İndim. Gece eve geldiğimde bilgisayarın ekranı hâlâ açıktı. Son cümlem sayfanın ortasında duruyordu. Üzerine ekledim: “İnsan mutsuzluğuyla yaşamayı öğrenirse, artık ondan korkmaz. Korkmadığı şey, onu yönetmez.” Cümleyi yazınca deri bir nefes aldım. Bu son haftaların en gerçek nefesiydi. Kendimi yorgun ama tamamlanmış hissettim. Bir sigara yaktım, camı açtım. Dışarıda yağmur başlamıştı. Sigaranın ucundaki küçük ışık, gecenin içinde bir anlık parladı. Küllükte sönerken kendi kendime fısıldadım: “Bitti demek, bazen yeniden başlamak değildir. Sadece artık devam etmeye gerek kalmadığını bilmektir.” Bilgisayarımı kapattım. Odanın karanlığına bakarken fark ettim; ilk kez o karanlık beni ürkütmüyordu. Karanlık, içinde ne varsa gösteriyor artık. Ve ben ilk kez korkmadan bakabiliyordum. Telefonumun not kısmına sadece iki kelime yazdım: “Devam ediyorum.”

Bölüm 4

Yalnızlık Provası

Sabah her zamanki saatte uyandım ama bu defa yataktan hemen kalkmadım. Tavanın ortasındaki küçük çatlağa uzun süre baktım. Bir süredir oradaydı, farkındaydım ama üzerine hiç düşünmemiştim. Bugün dikkatimi çekmesinin bir nedeni olmalıydı. Belki de bazı şeyler, biz hazır olduğumuzda görünür hâle geliyor. Perdeden sızan ışık odanın bir kısmını aydınlatıyordu ama diğer yarısı gölgede kalmıştı. Işığın gölgeyle bölüştüğü bu denge, içimdeki hâli tam olarak anlatılıyordu: ne tamamen aydınlık ne de tamamen karanlık. Kalktım. Mutfakta kettle'ı çalıştırdım, kahve bardağa dolarken suyun sesi bir anlığına tüm evi doldurdu. Bu ses, son zamanlarda duyduğum tek düzenli şey. Tezgâhta duran bıçak, dün gece soyulmamış elmanın yanında hâlâ duruyordu. O kadar sıradan bir manzara ki ama içimde bir şey orada takılı kalıyor. Bu kadar basit bir görüntünün bile

duygusal bir yankısı olmasına şaşırmıyorum artık; insan yalnızlaştıkça eşyalarla daha çok bağ kuruyor. Kahvemi alıp pencerenin kenarına oturdum. Dışarıda gri bir gökyüzü vardı. Karşı apartmanın dördüncü katındaki balkonun köşesinde bir kadın çamaşır asıyordu. Üzerinde eski bir sabahlık, hareketleri yavaş, yüzünü hiç göremiyorum. Bir an için onun da benimle aynı sessizlikte olduğunu düşündüm. Belki o da kendi yalnızlığını asıyor ipteki çarşafların arasına. Telefonum masanın üzerinde duruyordu, sessizde. Bir bildirim sesi bile çıkmadı, ama gidip onu aldım. Ekranı açtım, hiçbir şey yok. Bu, artık canımı sıkıyor. Aksine, garip bir huzur veriyor. Çünkü sessizlik, bir noktadan sonra cevap yerine geçiyor. Aranmadığını bilmek acı değil artık, bekleme-meyi öğrenmek bir tür huzur. Bilgisayarımı açtım, kaydettiğim yazının son cümlesini okudum: “Yalnızlık bir sonuç değil, bir prova.” O cümlemin altına bugün şunu yazdım: “Belki de bu prova hiç bitmeyecek.” Kendi yazımı okurken gülümsedim, çünkü fark ettim ki bu satırlar artık bana ait değil. Yazdıklarım, beni anlatmaktan çok beni izliyor. Dışarı çıkmaya kadar verdim. Montumu giydim, anahtarı aldım. Kapıyı kapatırken içerideki hava yüzüme vurdu. Yalnızlığın kokusu bile var artık; karışık bir sessizlikle birlikte, biraz deterjan, biraz soğuk demir. Sokağa çıktım. Hava temizdi ama sert bir rüzgâr vardı. Her zaman gitmeye başladığım tostçuya yürüdüm. Çift kaşarlı tost ve çay. Boğazımdan

geçmedi. Kalkıp yürümeye başladım. Sokaklar kalabalık değildi ama adımlarımın sesi yankılanıyordu. Şehrin ortasında yalnız yürümek, kalabalığın içinde görünmeden dolaşmanın bir şekli. İnsan ne kadar kaybolmak isterse istesin, adımları hep bir iz bırakıyor. Parkın içinden geçtim. Banklardan birinde yaşlı bir adam oturuyordu. Elinde baston, önünde bir torba kuş yemi. Kuşlar etrafında daire çiziyordu. Onun yüzündeki ifade tuhaftı; sanki her gün aynı saatte gelip aynı şeyi yapmanın yorgunluğu değil, anlamı vardı o bakışta. Onu izlerken düşündüm; yalnızlık bazen bir terk ediliş değil, bir kabullenme biçimi. Belki de o adam, yalnız kalmayı seçmişti. Bir süre yürüdüm, sonra bankın diğer ucuna oturdum. Adam bana baktı, başıyla selam verdi. Cevap vermedim ama gözlerimle karşılık verdim. İki yabancı, aynı sessizliği paylaştık. O, kuşları besledi; ben düşüncelerimi. Aramızdaki mesafe birkaç karıştı ama aramızdaki sessizlik kilometrelerce genişti. Rüzgâr biraz daha sert esti. Cebimden telefonumu çıkardım, notlar kısmına kısa bir not yazdım: “Yalnızlık, iki insan arasında duyulmayan bir sestir.” Sonra telefonu kapattım. Adam kalktı, yavaş adımlarla uzaklaştı. Ben de kalktım, ters yöne yürüdüm. Her adımda sanki içimde bir yankı oluşuyordu. Her adımda biraz daha sakinleşiyorum. Akşam eve döndüğümde ışıkları açmadım. Oda-
nın karanlığı, dışarıdaki ışıklardan daha huzurluydu. Pencerenin önünde durup sokak lambasının titreyen ışığını

izledim. O an fark ettim, yalnızlık aslında bir boşluk değil; bir aralık. İnsan, kendini duymak için o aralığa ihtiyaç duyuyor. Ertesi sabah uyandığımda dışarıdan gelen rüzgâr sesi odayı doldurmuştu. Pencerenin aralığından perde hafifçe dalgalanıyordu. Kalktım, mutfağa geçtim. Kahve makinesinin düğmesine bastım, suyun fokurtusu bana günün başladığını hatırlattı. Fakat içimde bir şey eksikti. Artık günlerin başı ve sonu arasında fark kalmamıştı. Saatin tik tak sesleri bile anlamını yitiriyor, zaman sadece geçmek için var oluyordu. Kahvemi alıp salona geçtim. Telefonu masadan alıp dün notlar kısmına tekrar girdim, dün yazdığım cümle hâlâ oradaydı: “Yalnızlık, bir aralık” O an fark ettim ki o aralık, beni yutmaya başlamış. O aralığın içinde kaybolmak, bazen huzur gibi görünse de sessizliğin bir tür ağırlığı var. O ağırlık insanın omzuna değil, kalbine çöküyor. Dışarı çıkmaya karar verdim. Hava soğuktu ama yağmur dinmişti. Sokaklar, gece yağın yağmurun izleriyle parlıyordu. Kaldırım taşlarının arasındaki su birikintilerine bastıkça ayakkabımın altından küçük sesler çıktı. Bu sesler bile bana canlı hissettirdi. Uzun zamandır bir sesin bana ait olduğunu hissetmemiştim. Dükkanların önünden geçtim, insanlar vardı ama hiçbirine ait değil gibiydim. Sanki şehrin içinden geçiyor ama ona dokunamıyordum. Bir kafeye girdim. Boştu. Pencere kenarındaki masaya oturdum. Garson yaklaştı, sade Türk kahvesi söyledim. Göz göze geldik, ama onun gözlerinde de aynı

yorgunluğu gördüm. İnsan yalnızlığını gizleyebilir ama göz-
lerinden silemez. Kahve geldiğinde bardağın kenarından çı-
kan buharı izledim. Kalp soğuduğunda bedenin sıcaklığı bir
anlam taşıyor. Telefonumu çıkartım. Notlar bölümüne
şunu yazdım: “Yalnızlık, konuşmayı değil, susmayı öğretilir.”
Bu cümleyi yazarken parmaklarım titremedi. Artık yalnızlık-
tan korkmadığımı fark ettim. Eskiden sessizlik beni boğardı,
şimdi onun içinde nefes alabiliyorum. İnsan bazen kaçtığı
şeye dönüşüyor. Ben de sessizliğin bir parçası oldum. Kafe-
den çıktım. Yürürken yanımdan geçen insanların yüzlerine
baktım. Herkesin yüzünde bir telaş, bir acele vardı. O kadar
hızlı yaşıyorlardı ki kendi seslerini duyamıyorlardı. Benim
tempom yavaştı. Artık acele etmiyorum, çünkü yetişmem
gereken kimse kalmadı. Sokağın köşesinde bir çocuk ağlı-
yordu, elinde balonu yere düşmüş, balon patlamıştı. Yanına
eğildim, “Bir şey olmaz,” dedim. Çocuk bana baktı, sonra
sustu. O an fark ettim, bazı sessizlikler sadece birinin ya-
nında olmasını ister. Belki de yalnızlık, konuşmadan yan
yana duramamak, demektir. Eve döndüğümde hava karar-
mamıştı. Pencereden dışarı baktım, şehir ışıkları yanmıştı.
Her pencerenin arkasında bir hikâye olduğunu düşündüm.
Belki her ışık bir hayatın nefesi gibiydi. Kimisi yanıyor, kimisi
sönüyor. Benim ışığım ise sabit yanıyor ama kimse fark et-
miyor. Belki de fark edilmemek özgürlüğün en saf hâlidir.
Yatağa uzandım. Tavanın ortasındaki çatlağa yine baktım.

Her sabah olduğu gibi oradaydı. Ama bu defa daha tanıdık geldi. Belki yalnızlık da öyleydi; başta yabancı, sonra evin bir parçası. Ertesi gün hava daha aydınlıktı ama ben perdeleri açmadım. Gün ışığının içeri girmesine gerek yoktu; dışarıda ne olursa olsun içerisi hep aynıydı. Sessizlik, evin duvarlarında yankı yapan tek şeydi. Kettle'ı çalıştırdım, suyun sesiyle mutfağı dolduran o tanıdık uğultu bir süreliğine düşüncelerimi susturdu. Kahve kokusu yayıldığında biraz huzur geldi. Artık bu koku, insan sıcaklığının yerini almış gibiydi. Masaya oturdum, bilgisayarı açtım. Yazdığım cümleye baktım: “Yalnızlık konuşmayı değil, susmayı öğretir.” Altına bugün şunu yazdım: “Ama bazen sessizlik bile yoruyor.” Gerçekten öyleydi. Konuşmamaktan değil, içimde dönen cümleleri bir türlü dışarı çıkaramamaktan yoruluyordum. Sanki kelimeler, söyleyecek yer bulamadıkça içimde birikiyor ve ağırlık yapıyordu. Öğlene doğru dışarı çıktım. Hava serindi, Gökyüzü açık. Sokak başındaki bankta yaşlı bir adam oturuyordu, elinde bir gazete, gözleri boşluğa dalmış. Yanından geçerken selam verdim, oda başını hafifçe eğdi. O küçük hareket bile içimde bir sıcaklık bıraktı. İnsan bazen bir bakışla bütün gününü toparlayabiliyor. Şehrin kalabalığı içinde kendi adımlarımın sesini dinlendim. Her adım, sanki düşüncelerimi yere bastırıyor gibiydi. Bir noktadan sonra yürümek bir eylem olmaktan çıktı, bir alışkanlığa dönüştü. Her dönüşte aynı sokak, aynı duvar, aynı gri bina. Ama her

seferinde başka bir duygu. Sanki şehir değişmiyor, ben değişiyordum. Bir kitapçıya girdim. İçeri sessizdi, sadece sayfa hışırtısı duyuluyordu. Kitapların arasında dolaşırken eski bir romanın sayfası aralandı, içinden bir not düştü. Üzerinde el yazısıyla bir cümle vardı: “Yalnızlık, insanın kendine dokunamadığı yerdir.” Notu elime aldım, bir an dondum. Sanki biri yıllar öncesinden bana mesaj bırakmış gibiydi. Notu yerine koymadım, kitabın arasında geri sıkıştırdım ama cümle zihnimde kaldı. Kahve içmek için bir köşeye oturdum. Kitapçada bir masa vardı, pencereden dışarı bakınca insanların yüzleri birbirine karışıyordu. Kimse kimseye bakmıyor, herkesin gözü bir yere takılı kalıyor. Kendi yüzümün camdaki yansımaya baktım. Uzun süredir gerçekten bakmamıştım. Yüzümde bir değişim vardı. Aynı ama farklı. Belki de yalnızlık insanın yüzüne yavaşça oturuyor, alışkanlık gibi fark edilmiyor. Bir süre telefonumun notlar kısmına yazdım: “Yalnızlıkla yaşamak, bir odada yankını dinlemeye benzer. Başta seni korkutur, sonra sen o yankıya karışırsın.” Yazdıktan sonra uzun süre baktım. Cümlelerin sonunda bir nokta koymadım. Çünkü bazen yalnızlık da bitmeyen bir cümleye benziyor. Akşam eve dönerken hava kararmıştı. Sokak lambaları yanmaya başladı. Işıklar arasında yürürken gölgem peşimden geliyordu. Her adımda biraz uzuyor, biraz kısalıyordu. Durdum, geriye baktım. O an fark ettim, bazen insanın tek yoldaşı gölgesi olabiliyor. Çünkü o, senden kaçmıyor.

Sadece sen yürüdükçe var oluyor. Eve vardığımda içimde garip bir dinginlik vardı. Belki yorgunluktan, belki kabullenmeden. Pencerenin önüne geçtim. Şehir sessizdi. Yalnızlığın en net hâli buydu: bir sesin bile eksik olmadığı bir sessizlik. Bilgisayarı açtım ve şunu yazdım: “Yalnızlık, insanın içindeki en kalabalık odadır.” Yazıyı kapattım. Işığı söndürdüm. Odanın karanlığında kendi nefesimi duydum. Bu defa sessizlik korkutucu değil, tanıdıktı. Ve belki de ilk kez yalnız kalmaktan değil, yalnız olmamaktan korktum. Sabah olduğunda hava soğuktu. Camın buğusuna parmağımı dokundurdum, küçük bir daire çizdim. Çizdiğim yere kısa sürede kayboldu. Bu kadar basit bir hareketin bile geçici olması bana garip bir huzur veriyor. Artık hiçbir şeyin kalıcı olmasını istemiyorum. Kalıcılık, bastırırsan, o kadar büyüyor. Bugün dışarı çıkmadım. Pencereden sokağı izledim. İnsanlar geçiyor, bazıları aceleyle, bazıları başı önde. Herkes bir yere yetişmeye çalışıyor. Oysa ben uzun zamandır hiçbir yere yetişmeye çalışıyorum. Bir yere yetişmemek, bir şey kaybetmek değil; bazen sadece olduğun yerde kalmayı öğrenmektir. Öğleye bilgisayarımı tekrar açtım. Bir alt satıra “Yalnızlık bir eksiklik değil, bir alan” yazdım. O cümlemin doğruluğundan emin değilim ama doğru geliyordu. Yalnızken alan genişliyor, insanın içi büyüyor. Bir odada tek başına kalınca duvarlar geri çekiliyor sanki. Düşünceler daha yüksek sesle konuşmaya başlıyor. Başta o seslerden korkuyordum, şimdi

dinlemeyi öğrendim. Her birinin farklı bir yüzü var; bazıları geçmişe ait, bazıları çocukluğuma. Bir ses var içimde, hep aynı tonda fısıldıyor: “her şey geçiyor.” O kadar çok duydum ki bu cümleyi, anlamını kaybetti. Ama galiba geçmek denen şey aslında unutmak değil, alışmak. İnsan, acıya da sessizliğe de eksikliğe de alışıyor. Zamanla her şey bir eşya gibi duruyor, sadece yeri değişiyor. Akşamüzeri hava kararken ışıkları açmadım. Odanın karanlığı bana huzur veriyor artık. Karanlık, yalnızlığı gizlemiyor, sadece onu yumuşatıyor. Bazen kendi gölgemi izliyorum duvarda, bazen sadece boşluğa bakıyorum. Zamanın akışını ölçmek için saate değil, sessizliğin yoğunluğuna bakıyorum. Her geçen saat biraz daha yavaşlıyor. Bir ara geçmişini düşündüm. İnsan geçmişini hatırladıkça değil, geçmişte kalmaya devam ettikçe yoruluyor. Ben de hâlâ orada, bazı anıların gölgesindeyim. Ama artık o gölgeler soğuk değil, sadece soluk. Yalnızlıkla barışmak demek, anılara sıcaklık vermeyi bırakmak demekmiş. Artık ısıtmıyorlar, sadece varlar. Telefonum notlar kısmını açtım. Bugün yazdıklarımın yanına küçük bir not ekledim: “Yalnızlık prova değil, prova bitti. Bu artık oyun.” Cümlemin sonuna nokta koydum. Çünkü ilk defa içimden geldi. Belki bitmedi ama anlam kazandı. Pencereden dışarı baktım. Gökyüzü griydi, ay görünmüyordu. Uzaktan bir araba geçti, sesi sokağın içinde kayboldu. Sessizliğin ortasında kendi nefesimi duydum. Uzun zamandır ilk defa içime

çektığım hava ban ait gibiydi. Sanki sonunda sahneye ben çıkmıştım. Ertesi sabah daha erken uyandım. Gözlerimi açar açmaz odaya yayılan loş ışığı fark ettim. Perdeden sıran güneş zayıf ama kararlıydı. Sessizlik hâlâ yerindeydi. Artık bu sessizlik beni ürkütmüyor. Eskiden boğazıma oturan, nefesimi kesen o durgunluk şimdi bir denge unsuru gibi. Belki de insan bir noktadan sonra sessizlikle anlaşmayı öğreniyor. Mutfakta kahveyi hazırlarken kettle'ın sesi yine aynı ritimdeydi. Bu ses artık bir hatırlatma gibi. Hayatın hâlâ işlediğini, mekanizmanın durmadığını söylüyor bana. Fincanı tezgâha koydum, suyu döktüm. Kahve kokusu yükselirken içimden bir şey geçti: "Yalnızlık da bir rutine dönüşüyor." Gerçekten de öyle. Başta bir kırılmaydı, şimdi bir alışkanlık. İnsan en çok kendine alışıyor; en zoru da o alışkanlıktan vazgeçmek. Masaya oturdum. Boş sandalye yine karşımdaydı. Eskiden o boşluğa sinirlendirdim, şimdi ona teşekkür ediyorum. Çünkü o boşluk bana düşünmeyi öğretti. Kalabalığın içinde düşünmek zordur, çünkü herkes konuşur. Yalnızken düşünceler daha berrak oluyor. Artık sustuğumda korkmuyorum, çünkü sessizliğin içinde kendi sesimi duyabiliyorum. Öğleye doğru dışarı çıktım. Hava sakın, rüzgâr hafifti. Şehrin kalabalığı bile bu defa beni rahatsız etmedi. İnsanların yüzleri, sesleri, adımları birbirine karışıyordu ama ben o gürültünün içinde huzur buldum. Çünkü fark ettim ki yalnızlık, kalabalığın olmaması değil;

kalabalığın içinde bile kendi iç sessizliğini koruyabilmekmiş. Bir bank bulup oturdum. Yanımda iki genç tartışıyordu. Sesleri yükseliyordu ama ne dediklerini anlamadım. Sadece ses tonları kaldı aklımda. O kadar gürültünün arasında kendi içimden geçen bir düşünce yankılandı: “Bir zamanlar ben de böyle konuşuyordum.” Bir zamanlar kelimelere güvenirdim. Şimdi sessizliğe. Belki de yaş almak bu demekti; kelimelerden yorulmak. Eve dönerken markete uğradım. Kasa da sırada beklerken önümdeki kadın alışveriş fişine uzun uzun baktı. Belki de hayatının hesabını çıkarıyordu. Ben kendi cebimdeki bozuk paraları saydım. Artık hiçbir şeyin değerini tam olarak ölçemiyorum. Ne pahalı ne ucuz. Her şey ya fazla ya eksik. Tam ölçü yok. Belki de yalnızlık tam da bu: hayatın hiçbir yerinde netlik kalmaması. Akşamüstü bilgisayarımı açtım. Sayfanın ortasına yazdım: “Yalnızlık bir eksiklik değil, bir denge. Ama dengeyi bulmak için önce düşmek gerekiyor.” O cümle bana iyi geldi. Uzun zamandır yazdığım hiçbir cümleye bu kadar inanmadım. Belki doğru olduğu için değil, içimde yankı bulduğu için. Gece ışıkları kapatmadan önce aynaya baktım. Yüzüm daha sakin görünüyordu. Gözlerimde yorgunluk var ama korku yok. Artık kendi gözlerimle karşılaşabiliyorum. Uzun bir aradan sonra kendime benzemeye başladım. Karanlığa dönüp yatağa uzandım. Tavanın ortasındaki çatlağa baktım. Her sabah gördüğüm aynı çatlak. Ama bu defa bana hikâyemi

hatırlatıyor. Belki de tüm mesele bu: hikâyeyi unutmadan, sessizce devam edebilmek. Uyumadan önce içimden son bir cümle geçti: “Artık yalnız değilim, çünkü yalnızlığım la dost oldum” O cümleyi düşünürken gözlerim kapandı. Uykuya dalmadan hemen önce bir his geldi; sanki içimde uzun zamandır süren bir prova bitmişti. Artık sahnede ydim. Işık yoktu, alkış yoktu, ama oyun başlamıştı.

Bölüm 5

Kalpteki Yankı

Sabah uyandığımda bir süre yataktan kalkamadım. Tavana baktım, aynı çatlak çizgi hâlâ oradaydı. Her sabah gözüm o çizgiye takılıyor. Bir süredir fark ettim, o çizgi büyümüyor ama kaybolmuyor da. Tıpkı içimizdeki bazı duygular gibi; oldukları yerde kalıyorlar, sadece kabuk değiştiriyorlar. Kalkıp perdeyi araladım. Dışarıda gri bir gökyüzü. Ne yağmur var ne güneş. Havanın kararsızlığı bana iyi geliyor. Belki de artık net bir şey görmek istemiyorum. Kahve kokusu mutfağa yayılırken aklımdan geçen ilk düşünce şu oldu: “İçimde hâlâ konuşmayan bir taraf var.” O taraf ne kadar sessizse, o kadar canlı. Masaya oturdum, kahvemi karıştırırken fark ettim ki uzun zamandır kendi sesimi duymuyorum. Konuşmadığım için değil, gerçekten duymadığım için. İnsan bazen kendi sesinden de uzaklaşabiliyor. Dışarıdan bir yankı beklerken içerideki sesi kırmak, kendine yapılan

en sessiz kötölük. Bilgisayarı açtım, ekrana boş bir sayfa geldi. Üstüne yazmak istedim ama parmaklarım klavyenin üzerinde bekledi. Cümleler sıraya girmiyor. Yazmak, bazen bir hatıra çağırmak gibi. Ama çağırdığın her hatıra, başka bir duyguyu da beraberinde getiriyor. Bazen bir kelime, bütün günü altüst ediyor. Bir süre sonra yazmaya başladım: “İnsan kalbini susturamaz. Sadece sesini değiştirir.” Bu cümleyi yazarken durdum. Kalbimin sesi uzun zamandır fısıltı gibiydi. Eskiden bağırdı; şimdi sadece hatırlatıyor. Belki olgunluk bu: kalbin artık bağırmasın da anlatabiliyor olması. Öğleye doğru dışarı çıktım. Sokağın başındaki simitçi den bir simit aldım, yürürken yedim. Simidin sıcaklığı elimi ısıttı, ama içimi değil. İnsan ısınıyor ama aynı kalıyor. Bir sokak ötesinde, parkın kenarındaki banklardan biri boştu. Oturdum. Yerdeki kuru yaprakları izledim. Rüzgâr bir tanesini aldı, döndürdü, sonra yere bıraktı. O hareketi izlerken kendi içimden geçtim. Hayat da bazen böyle dönüyor: bir rüzgâr geliyor, seni kaldırıyor, sonra tekrar yere bırakıyor. Hiçbir şey aslında değişmiyor.

Bir süre sonra telefonumu cebimden çıkartım. Notlar kısmına yazdım: “Kalbim konuşmuyor ama susmuyor da.” Altını çizdim. O cümle içime dokundu. Çünkü tam olarak öyleydi. Kalbim artık bağırıyor ama sessizliğiyle kendini hissettiriyor. Bazen kalbin attığını duymak yerine sadece var

olduğunu bilmek yeterli. Eve dönerken yolda tanıdık bir yüz gördüm. Uzaktan biri el salladı, bende başımı hafifçe eğdim. Kim olduğunu çıkaramadım ama yüzündeki tebessümde bir tanıdıklık vardı. Belki de hatırlamadığım bir yerden geçiyordu. İnsan zamanla yüzleri değil, hisleri tanımayı öğreniyor. O tebessüm bir şeyi hatırlattı: bir zamanlar ben de öyle gülümsüyordum. Şimdi o gülümseme sadece fotoğraflarda kalmış olmalı.

Eve vardığımda ışıkları yakmadım. Akşamın karanlığı pencereden içeri sızıyordu. Karanlık artık korkutmuyor. Aksine, düşünceleri netleştiriyor. Karanlıkta her şeyin sesi daha gerçek çıkıyor. Kettle’ın kaynama sesi, duvar saatinin tik takları, kendi nefesim. Bu sesler artık bana ait bir orkestraya dönüşüyor. Her biri hatırlatıyor: hâlâ buradayım. Bilgisayarımı açtım. İkinci cümleyi yazdım : “Kalbin en gürültülü hâli, susmaya karar verdiği andır.”

Bir süredir telefonumdaki dosyaları kurcalamıyordum. O gün ne olduysa, telefonumdaki dosyaları kurcalamaya başladım. Eski dosya, silmemek için çabaladığım fotoğraflar... En altta bir ses dosyası buldum. Ne zaman ait olduğunu hatırlamıyorum. Açıp dinlemeye başladım. Birkaç saniye sessizlik oldu, sonra bir cızırtı. Arından bir ses: “ben de seni çok özledim.” O an içimden bir şey geçti. Birkaç saniye daha dinledim. Cümleler yarım kalmıştı. Aralarda sessizlik

vardı ama o sessizlik bile anlam taşıyordu. Kayıt bitince uzun süre ekrana baktım. Kendi kalp atışımı duyar gibiydim. Zamanın bir yerinde sıkışmış o ses, bugüne ulaşmıştı. İnsan bazı anları unutmaz; çünkü o anılarda kendi yankısı vardır.

Bilgisayarın başına oturdum. Belgeyi açtım, sayfanın üstüne yazdım: “Bazı sesler, hatırlanmak istemez. Ama hatırlanır.” Sonra sustum. Çünkü bazen cümleleri tamamlamak, hatırayı öldürür. Bir süre sonra dışarı çıktım. Hava kararmıştı. Şehrin sokak lambaları tek tek yanıyordu. Yağmur hafifçe başlamıştı. Adımlarım yavaşladı. Kaldırımda biriken sulara basmamaya çalışıyordum ama her adımda bir damla sırıyordu. O damlaların sesi, kayıt cihazındaki sessizliği tamamlıyor gibiydi. Belki de geçmişin yankısı, yağmurun içinde dolaşıyordu. Bir köşe başında durdum. Işıkları açık bir vitrin vardı, camın arkasında eski radyo alıcıları sergilenmişti. Hepsi sessizdi. Bir tanesinin üstünde toz birikmişti. Toz, zamanın sessiz tanığı. Bir süre cama baktım. Yansıyan yüzümde o yorgunluk hâlâ vardı ama bu kez başka bir ifade de belirmişti: merak. Uzun zamandır içimde hissetmedim bir şeydi. Kulağımda çalan Edith Piaf attığım her adımı daha da zorlaştırıyordu. Eve dönerken adımlarımı saydım. Dört, beş, altı... Saymak, düşünmeyi erteliyor. Belki bu yüzden insanlar yürürken ritim tutar, sayılarla oyalanır. Eve varınca ışıkları açmadan oturdum. Telefonu elime alıp ses kaydına

baktım. Tekrar dinlemek istedim. Bazı sesler bir kere duyulmalı. Çünkü ikinci dinleyişte anlamını kaybeder. Telefonun notlar bölümünü açtım, bugünün son satırını yazdım: “Kalpte yankı varsa, sessizlik bile konuşur.” Yazarken fark ettim; bu cümle bir kapanış gibi geldi. Ama kapanış demek, bitiş değil. Bazen sadece bir nefeslik ara.

O gece uyumadan önce ışığı kapattım. Karanlığın içinde kendi kalbimin ritmini dinledim. Her atış bir yankıydı. Her yankı bir hatırlatma: hâlâ yaşıyorum. Ertesi sabah gözümü açtığımda içimde garip bir sıkışma vardı. Ne üzüntüydü ne korku. Sadece bir basınç. Kalbimin üstünde görünmeyen bir el varmış gibi. Yatağın ucuna oturdum. Odaya yayılan sessizlik bir süre sonra dayanılmaz hale geldi. Kalkıp pencereye yürüdüm, camı açtım. Hava serindi, şehir henüz tam uyanmamıştı. Sokaktan bir çöp kamyonunun sesi geldi, ardından bir martının çığlığı. İki ses arasında ince bir boşluk oluştu; o boşluğun içine kendi iç sesim oldu. Birden, uzun zamandır düşünmediğim bir anı geldi aklıma. Moda’da bir kafede bulaşacaktık, kısa merdivenlerden inip bana geldiğin an ve ilk sarılmamız. Şimdi bu anı bir sessizlik bende. O sessizliğin yankısı hâlâ içimde dönüyor. Mutfakta kahve yaparken elim titredi. Kupayı doldururken bir miktar taşırdım. Kahve masaya damladı. Peçete almak için uzandım, ama bir an durdum. O birkaç damla kahveye baktım; birbirine

değmeden genişler. Temas olmadan da iz bırakırız. Kahvemi alıp masaya oturdum. En son yazdığım cümle ile göz göze geldim: “Kalpte yankı varsa, sessizlik bile konuşur.” Altına yazdım: “Ama bazen o konuşma bir itiraftır.”

Uzun süre düşündüm. Kalbim neden susmuyor? Neyi söylemeye çalışıyor? Belki de sessizlik, unutamadıklarını fısıldamanın başka bir yoludur. O fısıltılar gün boyu devam etti. Ne yemek yedim ne dışarı çıktım. Odanın içinde bir ileri bir geri yürüdüm. Kalbim, her adımda bir şey hatırlatıyordu. Öğleden sonra telefon çaldı. Numarayı tanımadım. Birkaç saniye baktım ekrana, sonra reddettim. Zil sustu am yankısı odada kaldı. Telefonun ekranı karardığında kendi yansımamı gördüm. Yüzümdeki ifade yorgun değildi; daha çok kabullenmiş gibiydi. Belki de artık bazı sesleri susturmamak gerekiyor. Masaya geri döndüm. Notlara: “Vicdanın sesi, kalbin yankısıdır.” Yazarken ellerim titredi. Belki suçluluk değil bu; sadece kabullenme. Geçmişte söylenmemiş bir özür, yarım kalmış bir cümle. İnsan bazen konuşmadığı için suçlu hisseder. Benim suçum da belki budur: sustuğum zamanlar. Akşamüstü dışarı çıktım. Şehrin üstüne ince bir sis çökmüştü. Sokak lambaları erken yanmıştı. Yürürken etrafımdaki yüzlere baktım; kimse kimseye doğrudan bakmıyor. Herkes kendi yankısını dinliyor gibiydi. Bir bankta oturdum, gözlerimi kapattım. Kalbimin sesi bu kez daha netti. Ne

aceleci ne gürültülü. Sadece oradaydı. Birden aklımdan geçen cümleyi fısıldadım: “Birini affetmek, önce kendini duymakla başlar.”

O an içimde bir gevşeme hissettim. Belki affetmek, konuşmak değil; sessizce anlamaktır. Eve dönerken fark ettim: kalbimin sesi artık eskisi kadar keskin değil. Sanki yıllardır süren yankı azalmaya başlamış. Belki duymayı öğrendim. Belki de artık kalbim konuşmak zorunda değil. Gece yatağa uzandığımda bir rahatlama vardı içimde. Kalbimin sesi hâlâ oradaydı, ama beni rahatsız etmiyordu. Artık biliyordum: bazı sesler susturulamaz, sadece yumuşar. O gece rüyamda eski evdeydim. Duvarlar daha beyaz, eşyalar yerli yerindeydi ama hiçbirine dokunamıyordum. Pencereden sızan ışık, salonun ortasında bir çizgi oluşturunuyordu. O çizginin ucunda sen vardın. Ne yüzün netti ne de sesin. Sadece orada olduğunu biliyordum. Bir şey söylemek istedim ama ağzımdan ses çıkmadı. Sen ise gülümsedin, başını hafifçe eğdin, sonra arkayı dönüp gittin. Uyandığımda odanın içi sessizdi, ama o rüya sanki hâlâ sürüyordu. Bir süre yatağın içinde kaldım, o anı düşünmeden duramadım. Rüya bazen unuttuğum duyguların provasını yapıyor gibiydi. Gün boyu o gülümseme aklımdan çıkmadı. Gülümsemenin içinde bir özür vardı, belki de bir veda. Sabah kahvemi yaparken mutfaktaki sessizlik bu kez ağır geldi. Kettle’ın sesi

bile yetersizdi. Masaya oturdum, telefonun notlar kısmın açtım. Uzun süre hiçbir şey yazamadım. Sonra, kendi kendime fısıldadım: “Belki de bu kadar zamandır sustuğum şey, bir teşekkürdür.” O cümleyi yazıya döktüm. “Teşekkür ederim çünkü beni eksilterek tamamladın.” Parmaklarım durdu. O cümle beni hem rahatlattı hem de sarstı. Çünkü ilk kez geçmişe minnet duydum. Belki bu, affetmekten daha sessiz bir barıştır.

Öğleye doğru dışarı çıktım. Şehrin sokakları kalabalıktı. Ama yüzler daha sakindi. İnsanların adımlarını izledim; her biri başka bir yöne gidiyordu ama hepsinde aynı acele. Benim acelem yoktu. Zamanı yetiştirmek için değil, anlamak için kullanmak istedim. Bir kitapçıya girdim. Raflarda dolaşırken eski bir kitap dikkatimi çekti. Sayfaları sararmış, kapağı hafif yıpranmıştı. Elime aldım, sayfaları çevirdim. İçinde el yazısıyla bir not vardı: “Bazı cümleler yazılmaz, yaşanır.” Yazının altına bir tarih düşülmüş: “2019.” Kimin yazdığını bilmiyorum ama o cümle sanki bana yazılmıştı. Kitabı aldım, kasa sessizce ödedim. Eve dönerken cümlenin ağırlığı omzumda duruyordu. Akşamüstü o kitabı masanın üzerine koydum. Yazılarımı yazdığım klasörü açtım. Notlarım arasına yeni bir not ekledim: “Her ses bir yankı bırakır. Bazıları sonsuza kadar.” Uzun bir boşluk bıraktım, ardından yazdım: “Kalpteki yankı susmaz, çünkü o artık biziz.” Yazıyı bitirince

uzun süre baktım sayfaya. Bir cümleyle içimden bir kapı kapanmış gibiydi. Bu bir son değildi ama bir dönem bitmişti.

Gece ışıkları kapattım. Karanlıkta gözlerim açık, kalbimin atışlarını dinledim. Her atış bir yankıydı, ama bu kez huzurluydu. Artık o ses beni ürkütmüyor, yön gösteriyordu. Belki de kalbin konuşmayı bırakması değil, konuşmadan anlaşılmayı öğrenmesidir olgunluk.

O gece ilk kez sessizlikle barıştım. İçimdeki yankı sustuğunda, odanın içi dolu. Ve o dolulukta, kendi sesimi değil, kendi huzurumu duydum.

Bölüm 6

Eksilmek

Zaman, bazı sabahları eksik getiriyor. Gözümü açtığımda fark ediyorum bunu. Perdeden sızan ışık tam değil, kahvenin kokusu da. Her şey olması gerektiği kadar ama bir parçası yok. Sanki hayat, her gün küçük bir şeyi benden alıyor. Hangi gün, neyin eksildiğini anlamak güç. Ama hissediyorum: azalıyorum. Yatağın kenarında otururken parmak uçlarım uyuşmuş gibiydi. Belki uykusuzluktandır dedim, belki düşünmekten. Ama içten içe biliyordum; bu yorgunluk fiziksel değil. İnsan, ruhuyla yorulunca ellerini bile hissedemez. Kettle'ı çalıştırdım. Kaynama sesi odanın içinde yankılandı, sonra aniden sustu. Sessizlik o kadar ani geldi ki, sanki biri fişi çekmiş gibi hissettim. O an fark ettim: bütün hayatım bir kesintiler dizisine dönüşmüş. Konuşmalar yarım, yürüyüşler eksik, kahveler ılık. Tamamlanmayan bir hayat yaşıyorum. Kupa elimde, pencerenin önüne geçtim. Aşağıda sokak yine aynı: esnaf kepenk açıyor, çocuklar okula gidiyor. Hayat, benim dışımda kaldı artık. Sanki

herkes aynı sayfada ilerliyor ama ben eski bir bölümde takılı kalmıştım. Gözüm karşı binadaki pencereye takıldı. Perdeler aralık, içeride biri hareket ediyor. Kim olduğunu göremedim. Ama orada bir hayat var, devam eden bir şey. O kadar tanıdık ki. İnsan bazen başkasının sıradanlığına bile imreniyor. Masaya geçtim, bilgisayarımı açtım. Belgenin üstüne tek bir cümle yazdım: “Eksilmek, kaybetmek değildir; geride kalanın ağırlığıdır.” Bir süre baktım cümleye. Her kelimesi yerli yerindeydi, ama yine de bir boşluk hissi vardı. Belki de kelimeler, artık taşıyamadığım duyguların gölgesi haline geldi. Öğleye doğru dışarı çıktım. Hava kapalıydı. Yağmur yağacak gibiydi ama yağmadı. Gökyüzü de benim gibiydi: ne tamamen boş ne tamamen dolu. Arada bir hâl. Bir banka oturdum. Yanımdan geçen insanların ayak seslerini dinledim. Her adım, sanki benden biraz daha uzaklaşıyordu. O anda içimden geçen düşünce şuydu: “Eksilmek, insanların senden uzaklaşması değil; senin sesinin onlara ulaşmaması.”

Telefonumu çıkardım, ekrana baktım. Bildirim yoktu. Artık bu sessizlik de tanıdık geliyor. İnsan yeterince uzun süre sustuğunda, kimse onu çağırmıyor. Ama garip olan şu ki, bu beni üzmedi. Belki de sessizlik artık kayıp değil, konfor alanı olmuştu. Eve dönerken bir vitrinde kendi yansımamı gördüm. Yüzüm solgun, göz altlarım morarmış. Ama

beni en çok rahatsız eden bu değildi. Yüzümün ortasında bir yabancılık vardı. Kendi yüzüme bakarken tanıyamadım. Kendime fısıldadım: “Eksilmeye yüzünden başlanıyor olmalı.”

Akşamüstü eve vardığımda ışıkları açmadım. Odanın içindeki loşluk, bütün yorgunluğu gizliyordu. Masaya oturdum, bilgisayarım açıldı. Yeni bir sayfa. Uzun süre boş kaldı sayfa. Sonra yazdım: “Bir zamanlar sesim vardı, şimdi sadece yankım kaldı.” Ellerim titremeye başladı. Bir satır daha yazmak istedim ama kelimeler gelmedi. O an anladım — tükenmek, bir anlık çöküş değil; kelimelerin seni terk ettiği andır. O akşam erken yatmadım. Uykum gelmediği için evin içinde yürümeye başladım. Hiçbir şey değişmedi. Bazen yer değiştirmek bile bir hareket hissi verir insan, ama o gece işe yaramadı. Zaman ilerlemiyor gibiydi, sadece geçiyordu. Masanın üzerindeki kahve sabahki kadar soğuktu. İçmeyi unuttuğum şeyleri artık atmamayı öğrendim; belki hatırlamak için bir sebep bırakmak hoşuma gidiyor. Müzik dinlemek için uygulamayı açtım, eskiden dinlediğim bir şarkıyı aradım. O şarkı bana tüm hayatımı izlememi sağladı. Artık hiçbir ses tam gelmiyor kulağıma; hepsi yarım, hepsi eksik. Pencereyi araladım. Soğuk hava yüzüme çarptı, burnuma tozla karışık yağmur kokusu geldi. Sokaktan bir köpek sesi duyuldu, biraz ötede bir araba geçti. Sesler birer birer

azaldı, sonra tamamen kayboldu. Şehir bile sessizliğe teslim olmuş gibiydi. Bazen düşünüyorum, belki de eksilmek insanın etrafındaki seslerin yavaş yavaş silinmesiyle başlıyordur. Masaya döndüm. Sayfanın köşesinde bir cümle yazdım: “Eksilmek fark edilmeden kaybolmaktır.” Elimi klavyeden bir süre ayırmadım, cümleye baktım. Sonra altına başka bir şey eklemek istedim ama kelime bulamadım. Yazmak istediklerim artık zihnimde değil, sanki arkamda kalıyor. Telefonu elime aldım. Rehberdeki isimlere baktım. Yıllardır aramadığım bir numarada takıldım. Bazı isimleri silmek, insanın kendi geçmişinden bir parçayı kesmek gibi geliyor. Silmedim. Ekranı kapattım. Telefonu masaya bıraktım. Bazen hiçbir şey yapmamak, yapılabilecek en doğru şey oluyor. Sonra aynanın karşına geçtim. Uzun süre kendime baktım. Yüzümde belirgin bir değişiklik yoktu ama gözlerimin çevresi farklı görünüyordu. Bir yorgunluk değil, bir eksiklik vardı. Eskiden aynada bir yüz görürdüm, şimdi bir alışkanlık görüyorum. Aynaya bakmak artık kendimi aramak değil, yokluğumu onaylamak gibi. Gece ilerledikçe hava ağırlaştı. Yatağa uzandım, tavanın karanlığına baktım. Uyuyamadım. Birkaç saat döndüm durdum, telefonun notlar kısmını açıp yatağın kenarına oturdum. Kısa bir not yazdım: “Zaman beni iyileştirmede, sadece incitmenin şeklini değiştirdi.” Cümlemin altına nokta koymadım. Çünkü bitmiş gibi hissettirmede. Telefonu kenara bıraktım. Sessizlik ağır ama

tanıdık bir hal aldı. Belki de artık eksilmenin tam ortasındaydım. Eksilmek, bir şeylerin bittiği an değil, hiçbir şeyin başlamadığı o uzun aralık. Sabah perdeden süzülen ışık biraz daha donuktu. Gri tonun içinde saat tahmin etmek imkânsızdı. Alarm kurmamıştım ama yine aynı saatte uyan-
dım. Kahveyi hazırlarken suyun kaynama sesini dinledim. Kupa aynı, masa aynı, ama elimdeki hareketler yavaştı. Her sabah aynı ritüel ama her defasında biraz daha eksik. Sanki aynı filmi tekrar tekrar izliyorum ve her seferinde bir sah-
nesi silinmiş oluyor.

Bir fotoğrafta ikimiz vardık. Fotoğrafın köşesi yıpran-
mış ama yüzümüzdeki gülümseme hâlâ yerindeydi. O anı hatırlamaya çalıştım, sanki dün sabah çekilmiş gibi bir sahne. Şimdi sadece o anın içindeki sessizlik kalmış. O kadar yol gitmiştik ki. Fotoğrafı deftere koydum. Yakmak ya da yırtmak istemedim. Artık geçmişle savaşıyorum. Sadece yerini değiştiriyorum. Birkaç gün önce bir cümle kurdum: “Bir gün bu kadar sessiz olacağımızı bilseydim, son cümleyi daha dikkatli seçerdim.” Bazı cümlelerin bir daha söylen-
memesi gerektiğini öğrendim. Çünkü tekrar etmek, yarayı yeniden açmak gibi. Öğlene doğru pencereden dışarı bak-
tım. Hava griydi, insanlar aceleyle geçiyordu. Sokaktaki ha-
reketliliğe bakarken düşündüm; herkes bir yere yetişmeye çalışıyor ama kimse nereye gittiğini tam olarak bilmiyor.

Belki ben de bir zamanlar öyleydim. Şimdi hiçbir yere yetişmeye çalışmıyorum, çünkü hiçbir şeyin benden kaçmadığını biliyorum. Öğleden sonra gereksiz şeyleri kaldırmaya karar verdim. Her şeyin bir hikayesi olduğunu fark ettim. Her birine baktım, ne yapacağımı bilemedim. Sonra fark ettim ki, insan bazı şeyleri atmak yerine sadece yerini değiştiriyor; çünkü gerçekten bırakmaya hazır olmuyor. Küçük bir kutuya birkaç eşya koydum. Kapağını kapatırken bir cümle geçti: “Eksilmek bazen bir şeyleri bırakmak değil, onlara daha az bakmak demektir.” Kapağı kapattım, dolabın en üst rafına koydum. Görmediğim sürece varlıkları azalıyor gibi geliyor. Belki de unutmak böyle başlıyor.

Akşamüstü balkon kapısını açtım. Hava serin, rüzgâr yumuşaktı. Sokaktan gelen uğultu evin içine doldu. O an fark ettim; evdeki sessizlikle dışarıdaki gürültü birbirine karışmıştı. Hangisi daha gerçek bilmiyorum. İçerisi ban ait, dışarı herkese. Belki de ben artık hiçbirine ait değildim. Masaya oturup bilgisayarını açtım. Bir sayfaya şunu yazdım: “Eksilmek, ait olduğun yerin senden vazgeçmesidir.” Cümle uzun geldi ama doğru hissettirdi. Bir süre pencereden dışarı baktım. Gökyüzü gri, kuşlar görünmüyordu. Gece sessizdi. Işıkları kapattım. Yatağa uzandım, tavana baktım. Eskiden düşünceler başımı doldururdu, şimdi sadece bir uğultu var.

Gözlerim ağırlaştı. Uykuya dalarken kendi kedime mırıldandım: “Eksilmek bitiş değil, yer değıştirmedir.”

Ertesi sabah uyandığımda odanın içi daha aydınlıktı. Güneş perdenin arsından sızıyor, duvardaki tozları görünür kılıyordu. Uzun zamandır güneş ışığı bu kadar belirgin hissettirmemişti kendini. Gözlerimi kıstım, yatağın ucunda bir süre oturdum. Vücudum ağır değildi, ama içimde garip bir boşluk vardı. Bu boşluk artık rahatsız etmiyor; sanki orada olması gerekiyormuş gibi kabullenilmiş bir hâli var. Kalkıp mutafa geçtim. Kahveyi hazırlarken dolabın kapağındaki çatlak dikkatimi çekti. Daha önce de görmüştüm ama hiç önemsememiştim. Bugün fark ettim ki o küçük çatlak her sabah biraz daha büyümüş, sonra düşündüm; hiçbir şey birden bozulmuyor aslında. Her şey, fark etmediğimiz küçük zaman aralıklarında yavaş yavaş eksiliyor. Pencereyi açtım. Dışarıdan sokak sesleri geldi. Bir çocuk gülüyordu, bir yerden ekmek kokusu yayılıyordu. O kokuyu içime çektim, midede hafif bir sızı hissettim. Belki de uzun zamandır ilk kez bir şey hissetmek hoşuma gitti. Artık sessiz değil, yavaş yavaş geri dönen küçük hislerleler yaşıyorum. Bu hâl huzurlu sayılır mı emin değilim, ama en azından sabit.

Masaya oturup dün yazdığım notu açtım. “Eksilmek bitiş değil, yer değıştirmedir” cümlesinin altına baktım. Bir şey yazmak istedim ama gerek duymadım. Bazen

tamamlanmamış cümleler, bitmiş düşüncelerden daha doğru geliyor. Belki de bazı eksikler tamamlandığında anlamını kaybediyor. Öğleye doğru dışarı çıktım. Sokak kalabalıktı, insanlar aceleyle yürüyordu. Kalabalığın. Arasında yavaş yürümeyi seçtim. Eskiden bu kadar yavaş olsam insanlar çarpar, sinirlenirdim. Şimdi kimse dokunmuyor. Herkes kendi hızında kayboluyor. Bu şehirde artık kimse kimseye çarpmıyor; herkes birbirinin etrafından sessizce geçiyor. Kaldırımdaki eski Kitapçıya girdim. Rafların arasına karıştım, kitapların kokusu tanıdık geldi. Eksiden kitapları okurdum, şimdi sadece sayfalarına dokunuyorum. Bir tanesini rastgele açtım, Ortasında şu cümle yazılıydı: “Bir şeyi kaybettiğini fark etmek, bazen yeniden bulmanın ilk adımıdır.” Sayfayı kapattım, kitabı yerine koydum. Belki de eksilmek, yer açmaktır. Yeni bir şeyin girebilmesi için bazı şeylerin gitmesi gerekir.

Eve dönerken bir marketin önünde kısa süre durdum. Yağmur hafifçe başladı, ama saklanmadım. Yağmurun altında yürümek rahatsız etmiyor beni. Islanmak bile bir tür hatırlatma gibi geliyor. Her damla, geçmişten bir anı taşıyor sanki. Eve vardığımda montumu çıkarmadan balkona çıktım. Hava serin, şehir griydi. Balkonun demirine yaslandım, uzaklara baktım. Gökyüzüyle bina arasındaki çizgi nerdeyse görünmüyordu. Belki de eksilmek böyle bir şeydir: sınırların

silikleşmesi, neyin nerede bittiğini artık anlayamamak. Telefonumu çıkartım notlara yazdım: “Eksilmek, tamamlanmanın tersidir ama aynı huzura çıkar. “Telefonu masaya koydum, sigarayı yaktım. Dumanın havada dağılmasını izledim. Hiçbir şey acele etmiyordu, ben de etmiyordum. Akşam olduğunda ışıkları yakmadım. Karanlık artık ürkütmüyor. Gecenin içindeki loşluk bana yabancı gelmiyor. Belki insan yeterince uzun süre eksilirse, sonunda kendi sessizliğinde yaşamayı öğreniyor. Yatağa uzandım. Tavanı izlerken bir düşünce geldi aklıma: “Eskiden dolu olduğumu sanıyordum, meğer o da fazlalıktı. “Gülümsedim. Bu gülümseme uzun zamandır yüzümde duran ilk gerçek hareketti. Sonra gözlerim yavaşça kapandı. Uykuya dalmadan önce içimden geçen son cümle şuydu:

“Eksilmek, bazen tam olarak nefes alabilmektir.”

Bölüm 7

Bir Sesin Gölgeleeri

Son birkaç haftadır her sabah aynı saatte uyanıyorum, ama artık nedenini bilmiyorum. Alarm kurmuyorum, dışarıdan gelen sesler de yok. Yine de gözlerim hep aynı anda açılıyor, sanki biri beni içimden dürtüyor. Yatakta bir süre kıpırdamadan yatıyorum, duvarın sessizliğini dinliyorum. Sonra fark ediyorum, o sessizlikte bir şey var. Zaman zaman çok kısa bir yankı duyuluyor; tanıdık bir sesin kalıntısı gibi. Önce dışarıdan geliyor sanıyorum ama değil. O ses içimden geliyor, eskiden birine söylediğim bir cümlenin kırık bir parçası gibi.

Mutfakta kettle'ı çalıştırıyorum, kaynama sesi o yankıyı bastırıyor. Sonra su durunca, ses yeniden beliriyor. "Hazır mısın?" diyor sanki. Kimin sesi olduğunu hatırlamıyorum. Tonu ne öfkeli ne sakin. Daha çok bir alışkanlık gibi, hatırladıkça var olan bir ses. Kendi kendime gülüyorum.

Belki de fazla sessizlikte insanın zihni kendi yankısını dışarıdan duymaya başlıyordur. Kahveyi masaya koyarken fincanın kenarına çarptım, seramikten çıkan ses o yankıya karıştı. Bir an sanki geçmişle şimdi aynı odadaymış gibi geldi. Gözümü kapattım, dinledim. Fısıltı hâlâ oradaydı ama artık cümlesi yoktu. Yalnızca bir nefes kadar sürüp kayboldu. Bilgisayarı açtım, ekrana uzun süre baktım. Dosyalar arsında gezerken “Ses_Kayıt_1” adında bir doysa gördüm. Ne zaman kaydettiğimi hatırlamıyorum. Açmadan önce bir an duraksadım. Belki de geçmişin yankılarını duymanın en hızlı yolu, onları gerçekten dinlemektir. Ama insan bazı şeyleri duymaya hazır olmadan dinlerse, uzun süre sessiz kalır. Yine de tıkladım.

Sesi açınca duyduğum kendi sesimdi: “Bunu kaydediyorum çünkü bir gün unutmaktan korkuyorum.” Sesimde tuhaf bir yorgunluk vardı. Sanki birini değil, kendimi ikna etmeye çalışıyordum. Kayıt birkaç dakika sürdü. Arada nefes alıp verdiğim duyuluyordu, sonra bir fısıltı: “Bazen insan kendini kaybetmez, sadece sesini bir yerde bırakır.” Kayıt bittiğinde odam sessizdi. Bilgisayar ekranında dosya hâlâ açıktı ama ses çoktan dağılmıştı. Pencereyi açtım, dışarıdan araba sesleri geliyordu. O anda fark ettim; dışarıdaki seslerin hiçbiri bana ait değildi ama en azından canlıydılar. Bir sandalye çekip masaya oturdum. Notları açtım, yazdım:

“Bir sesin gölgesi, kelimelerin unutulduğu yerde başlar.”
Sonra bir süre telefonu elimden bırakmadım ama devam da etmedim. Çünkü yazarken hissettiğim her şey, o kayıt dosyasındaki tınıya dönüyordu. Belki de ses, duygunun mezar taşıdır. Duygular ölür ama ses kalır. Akşamüstü dışarı çıktım. Sokakta yürürken, insanların konuşmalarına dikkat ettim. Her biri farklı tonda, ama hepsi aynı uzaklıkta. Kimsenin sesi kimseye tam ulaşmıyor. Her kelime, havada asılı kalıyor, sanki herkes konuşup yankısını bekliyor. Benim yankım kimde kaldı, bilmiyorum. Bir süre sonra sahile vardım. Deniz sakın görünüyordu ama dalgalar taşlara vurdukça o eski kayıt sesi yeniden kulağımda belirdi. Aynı tonda, aynı yorgunlukla. Kendime cevap verdim: “Evet, sanırım şimdi hazırım.” O an içimde gir şey hafifledi. Belki de eksilmenin ardından gelen şey budur: kendi sesinin yankısına cevap verebilmek. Eve döndüğümde hava kararmıştı. Bilgisayarı kapatmadan önce son bir kez o dosyaya baktım. Silmedim. Artık korkutmuyordu. Çünkü bazı sesler silinmez, sadece sessizleşir. Ertesi sabah, uyandığımda odanın içinde tuhaf bir sessizlik vardı. Saatin tik tak sesi bile duyulmuyordu. Pencerenin kenarındaki perde hafifçe dalgalanıyordu, dışarıda rüzgâr var gibiydi ama sesi içeri girmemişti. Yatağın kenarında otururken fark ettim: sessizliğin kendisi artık bir ses gibi davranıyor. Duydukça dikkat kesiliyor, anlamaya çalışıyordum.

Mutfağa geçtim. Kettle'ı çalıştırdım, kaynama sesi bu kez fazla geldi. O kadar netti ki, suyun içinde bir uğultu duy-
yar gibi oldum. Bardağı tezgâha koyarken kendi nefesimin
sesine takıldım. Uzun zamandır kendi nefesimi dinlememiş-
tim. Nefes bile bir tür yankı aslında; içten başlıyor, dışarıda
kayboluyor. Kahvemi alıp pencerenin önüne geçtim. So-
kakta insanlar yürüyordu, bazıları konuşuyordu ama hiçbir
kelime bana ulaşmıyordu. Sanki cam, sesi değil yalnızlığı ge-
çiriyordu. O an içimden bir cümle geçti: “Duyduklarım değil,
duymadıklarım anlatıyor beni.” Masaya oturdum, bilgisay-
arı açtım. Ekranda dün geceki kayıt dosyası hâlâ oradaydı.
Üzerine yeni bir kayıt oluşturmak istedim. Mikrofonu açtım,
bir süre sessiz kaldım. Sonra kendi sesimi duydum. “Bugün
ne hissettin?” dedim. Cevap veremedim. Sessizliğin içinde
sadece nefesimin ritmi vardı. Bu konuşma biçimi tuhaf bir
huzur veriyordu bana. Belki de insanın kendisiyle konuşa-
bilmesi, eksilmenin ardından kalan en dürüst alışkanlıktır.
Bir süre sonra kayıt cihazını kapattım. Dosyayı kaydederken
fark ettim, tarihler birikiyor ama hiçbir kayıt bitmiş sayılmı-
yor. Her biri bir öncekine ekleniyor. Tıpkı düşünceler gibi,
sonu olmayan bir zincir. Öğleden sonra dışarı çıkmaya karar
verdim. Hava açık, gökyüzü soluk maviydi. Yolda yürürken
etrafımdaki sesleri dinledim. Bir bisikletin zinciri, bir çocu-
ğun bağırışı, bir kadının telefonu açarken çıkardığı “alo”
sesi. Hepsi kısa, hepsi birbirine benziyordu. Bir an durup

gözlerimi kapadım. O an, geçmişteki bir ses yeniden belirdi: “Bir sürü bir sürü öpüyorum seni.” Cümlenin kime ait olduğunu adımı ezberlediğim gibi ezberlemiştim. Eve dönerken kafamda o cümle dönüp durdu. Belki de her ses, bir izdir. Bazıları unutulur ama yankısı kalır. Eve varınca masaya oturdum, bilgisayar açtım. Yazdım: “Bazı insanlar kaybolmaz, sadece sesleri başka birine karışır.” Akşam oldu. Işıkları yakmadım, dışarının loş ışığı yeterliydi. Sessizlik yine aynı biçimde geri döndü. Bu kez korkutucu gelmedi. Sanki kendi içimden gelen bir müzik gibiydi. Sessizliğin içinde hafif bir uğultu vardı; belki de kanın akış sesi, belki kalbin ritmi. Her neyse, artık onunla barışık hissediyordum. Bilgisayarı kapatmadan. Önce kayıt dosyalarını bir klasöre topladım. Klasörün adını “Gölge” koydum. Sonra masanın kenarına yaslandım, uzun süre öyle kaldım. Gözlerim kapalıyken bile o eski sesi duyar gibiydim. Belki de bütün mesele buydu. İnsan bazen konuşarak değil, sessizliğiyle anlaşılır hale gelir. Ve bazen en yüksek ses, kendi içinde duyduğundur. Gece yarısına doğru uykum gelmedi. Bilgisayarın ekranı masayı solgun bir ışıkla aydınlatıyordu. Kayıt klasörünü yeniden açtım. “Gölge” adını verdiğim klasörde birkaç yeni dosya vardı, ama hiçbirini açmadım. Bir dosyanın üzerinde fareyi gezdirirken tarih gözüme takıldı. Aylar öncesine aitti. O günleri hatırlamıyordum, ama o tarihe ait bir yankı içimde kıpırdadı. Dosyayı açtım. Kayıt dinlemeye başladım sonra

sesim duyuldu. “Bir gün bu kadar uzak olacağımızı bilseydim, daha çok dinlerdim.” Sesim gergin değildi. Daha çok dalgın. Ardından sesini hatırladım. Kayıt burada bitti. Sadece iki cümle. Ama o iki cümle, aylardır zihnimin bir köşesinde sessizce yankılanıyormuş meğer. Ekranı kapattım, sandalye arkamda gıcırdadı. Sessizlik tekrar odaya doldu. Düşüncelerim bir anlığına netleşti, sonra dağıldı. O sesi tekrar duymak istedim, ama dosyayı yeniden açmadım. Bazı sesler ikinci kez dinlenmemeli. Çünkü tekrar duyunca, geçmiş yeniden başlıyor.

Balkona çıktım. Gece sessizdi, sokakta kimse yoktu. Uzakta bir köpek havladı, sonra o da sustu. Şehrin sesleri bile yorulmuş gibiydi. Rüzgâr hafifçe esti, tişörtümün yakasını oynattı. Gökyüzüne baktım, bulutların arsında birkaç yıldız görünüyordu. Sessizliğin içinden bir fısıltı geldi gibi oldu. Gerçek miydi, emin değilim. Belki de kendi zihnim bana oyun oynuyordu. Ama içimde bir cümle yankılandı: “Her ses bir yere döner.” O an anladım. O eski ses kayıtları dinlememin sebebi hatırlamak değilmiş. Asıl neden, içimdeki sessizliğe yön verecek bir yankı bulmaktı. Belki de insan, duymadığı şeylerle yaşamayı öğrenmek için geçmişini dinler.

Masaya döndüm, telefonu çıkartım. Yazdım: “Bir sesin gölgesi, onu susturan kişinin kalbinde kalır.” Cümleyi

bitirince uzun süre baktım. Her kelimenin anlamı yerindeydi ama duygusu eksikti. O eksiklik rahatsız etmedi. Çünkü artık kelimelerin tamamlanması gerekmiyordu. Eksik cümleler, sessizliğin devamıdır. Sabah olduğunda hava erken aydınlandı. Gözlerimi kapattım, bir an o sesi tekrar duyar gibi oldum. Ne dediğini anlamadım ama tonu hissettim. Sanki “yeter artık” diyordu. Ve ilk kez, içimden gelen bir ses karşı çıkamadım. Mutfakta su kaynarken pencereye yaslandım. Camda kendi yansımam vardı, ama bu kez yüzüm tanıdık geldi. Eskisi kadar yorgun değildim. Belki de insan kendi sesinin yankısını kabullendiğinde, sessizliği düşman olarak görmeyi bırakıyor. Telefonuma son bir cümle yazdım: “Artık sustuğumda, yalnız hissetmiyorum.”

Telefonu bıraktım. Kahvemi içtim. Dışarıdan geçen insanların ayak sesleri duyuluyordu. Şehrin gürültüsü geri dönmüştü., ama bu kez o sesler bana uzak değil, tanıdık geldi. Belki de sonunda kendi sesimi dış dünyanın içine karıştırmayı başarmıştım.

Son günlerde evin içindeki sesleri daha net duyamaya başladım. Önceden dikkat etmediğim ayrıntılar şimdi daha belirgin. Buzdolabının uğultusu, sokaktan gelen uzaktan bir motor sesi, üst kattaki suyun borularda ilerleyişi... Eksiden bunların hepsi tek bir sessizlik içinde kaybolurdu. Şimdi her biri, sanki o sessizliğin bir parçası olmuş gibi. Artık hiçbirini

susturmaya çalışmıyorum. Çünkü fark ettim; sessizlik aslında yokluk değil, sadece alışılmamış bir ses biçimi. Bir sabah, pencereyi sonuna kadar açtım. Hava serindi ama rahatsız etmedi. Rüzgâr perdeyi kaldırdı, odanın içine hafif bir uğultu doldu. O uğultu bir süre sonra düzenli bir sese dönmüştü, Sanki uzak bir deniz kenarındaydım. O an kendi kendime düşündüm. Sessizlik aslında insanın dışarıyla kurduğu en sade bağ olabilir. Gürültüde fark edilmez, ama yalnız aklınca insan onu net duyar.

Kahvemi yaparken kettle'ın kaynama sesini dinledim. O küçük patlamalar bile bana canlılık hissi veriyordu. Uzun zamandır bu kadar basit bir şeyin içimi rahatlattığını hatırlamıyorum. Masaya oturdum, bilgisayarı açmadan bir süre ekranın yansımasında kendi yüzüme baktım. Yorgun görünüyordum ama bu kez o yorgunluk canımı sıkmadı. Alıştım sanırım, insan bazı duygulara direnmek yerine onları kabullenince, içinde yer açılıyor. Ekranı açtım, yazmaya niyet ettim parmaklarım uzun süre hareketsiz kaldı. Sonra sadece kısa bir cümle yazdım: “Bir zamanlar beni susturan sesler, şimdi benimle yaşıyor.” Bu cümlede bir rahatlık vardı. Kaydedip kapattım. Eskiden bu kadar kısa cümle yazmak beni huzursuz ederdi. Şimdi değil. Bazen kelimelerin eksik kalması, düşüncenin tamamlandığı anlamına geliyor. Günü geri kalınında hiçbir şey yapmadım. Odanın içine dolan

ışığın yönünü izledim. Sabah sol taraftan giren ışık akşam sağ duvara kaydı. Zamanın bu kadar sessiz geçtiğini fark etmek garip bir his. Ne telaş var ne beklenti. Sadece varlık. Akşamüstü balkon kapısını açtım. Hava biraz serinlemişti. Dışarıda bir köpek havladı, sonra sustu. Uzakta biri bağırdı, ardından sessizlik geri döndü. Şehirde bile artık sessizlik bir şekilde yer buluyor. Belki ben de onu duymayı öğrendim. Bir sandalye çekip oturdum, hiçbir şey düşünmeden etrafı izledim. Gökyüzü griye dönüyordu. Bulutlar kalınlaşmıştı, yağmur ihtimali vardı. Yağmurun sesi aklıma geldi. Bir süredir fark ediyorum, bazı sesleri duymadan da hatırlayabiliyorum. Sanki kulaklar değil, hafıza dinliyor. Odaya döndüm. Telefonu aldım ve notlara tek bir cümle yazdım: “Sessizlik, artık yalnızlık gibi hissettirmiyor.” Telefonu kapatıp masaya bıraktım. Gece olduğunda dışarıda yağmur başladı. Damla sesleri camda düzenli bir ritim tutturdu. Eskiden bu ses beni hüzünlendirirdi. Şimdi sadece dinlendim. Yağmurun sesi, odadaki her şeyi yumuşatıyor. O an fark ettim ki, artık hiçbir ses beni geçmişe götürmüyor. Hepsi şu ana ait. Yatağa uzandım. Oda karanlıktı ama karanlık rahatsız etmiyordu. Gözlerimi kapattığımda içimde bir cümle dolandı: “Artık yankı yok.” Bu kez sustum, çünkü gerek kalmamıştı.

Sabah uyandığımda hava açık, gökyüzü maviydi. Uzun zamandır bu kadar net bir renk görmemişim. Kahvemi

hazırladım, balkona çıktım. Sokaktan geçen insanların seslerini dinledim. Konuşmalar, ayak sesleri, uzaktan gelen bir müzik... Her şey sıradan ama gerçektir. Kendi kendime düşündüm: belki de hayatın anlamı bu kadar basit. Gürültünün ortasında sessizliğini kaybetmemek.

Kahvemi bitirdim, telefonum notlar kısmına tarih attım ve altına sadece iki kelime yazdım:

“Devam ediyorum.”

Bölüm 8

Suskunluğun Çemberi

Sabah alarm çalmadan uyandım. Saat yediyi biraz geçmişti. Perdelerin arasından gri bir ışık sızıyor, odanın duvarına çizgi gibi vuruyordu. Hava serindi ama içeriye keskin bir soğuk girmiyordu; kalorifer hafif yanıyor olmalıydı. Birkaç saniye boyunca gözlerimi tavana dikili tuttum, sonra yavaşça doğruldum. Yorgunluk yerini alışkanlığa bırakmış. Artık “neden” sorusu yok. Sadece “bugün de böyle” düşüncesi var. Mutfığa geçtim, kettle’ı çalıştırdım. Metalin

ısınrken çıkardığı o tıslama sesi her sabah aynı Şekilde baŐ-
lıyor, aynı hızda kayboluyor. Rafın üzerinde iki kahve bar-
dağı duruyor; birini hiç kullanmıyorum ama kaldırmaya da
elim gitmiyor. Toz tutsa da orada dursun, bir eşyanın fazlası
kalabalık sayılmaz artık. Kettle'ın ışığı snnce suyu dk-
tüm, kahve kokusu odanın içine yayıldı. Bu koku, günün
baŐlama iŐareti gibi. Artık başka hiçbir Şey o kadar keskin
değil. Pencerenin önündeki sandalyeye oturdum. Sokak
aşağıda yavaş yavaş hareketleniyordu. Bakkal kepengini
kaldırıyor, manav kasaları yerine diyor, okul çantası taŐı-
yan birkaç ocuk koşarak köşeyi dönüyordu. Bütün bu k-
k sahnelerin, bir gün içinde tekrar edileceğini bilmek ra-
hatlatıcı. Hayatın hâlâ ritmi var, benimkinden farklı olsa da.
Kahvemi içerken bir martının sesini duydum; görünmese
de sesin yankısı denizden geliyordu. İstanbul'un sabahı hâlâ
gri ama içinde belli belirsiz bir canlılık var. Önceden bu ses-
ler içimi sıkıŐtırırdı; Şimdi sadece eşlik ediyorlar, fonda.

Bugün dışarı çıkmak istedim, ama plan yapmadım.
Plan yapmak, beklenti yaratıyor; beklenti de hayal kırıklı-
đını büyütüyor. O yüzden sadece “ıkmak” yeterli bir fiil.
Kahvemi bitirip bulaŐıđı yıkadım, suyun sıcaklığı ellerimde
hafif bir yanma bıraktı. Bunu hissedebilmek iyi geliyor; en
azından hâlâ bir Şey hissediyorum. Üzerimi giyinip mon-
tumu aldım, cebimdeki bozuk paraların birbirine çarpma

sesi kapıdan çıkarken yankılandı. Sokağın köşesine kadar yürüdüm. Hava bulutluydu ama yağmur yoktu. Kaldırım taşları nemliydi; dün gece hafif bir yağmur geçmiş olmalı. Sokakta ki yüzler artık tanıdık gelmeye başladı. Parkın içinden geçtim. Banklar ıslaktı, ama bir tanesi kuru görünüyordu; oturup kısa bir süre etrafı izledim. Yanımdan geçen bir kadın, köpeğini gezdiriyordu. Köpek yerden bir dal aldı, kadın eğilip ağzından çekti. O sırada birbirlerinin gözlerine baktılar. O kısa an, bir anlaşma gibiydi. Hayvanın inadı, kadının sabrı, sessiz bir denge kurdu. Bu tür anlar artık gözümden kaçmıyor. Bir zamanlar yalnızlık sadece kendime ait sanırdım, ama herkesin kendi sessizliği varmış. Yalnızlık paylaşılmıyor ama evrensel; bu farkındalık biraz rahatlatıyor. Bir çocuk bisikletiyle geçti, tekerlekler su birikintisine girdi, üzerime birkaç damla sıçardı. Tepki vermedim. Artık böyle şeyler canımı sıkıyor. Belki de kabulleniş tam olarak bu: kirlenmeye razı olmak. Mükemmelliği korumaya çalışmak insanı yoruyor. Hafifçe kalktım, yürümeye devam ettim. Parktan çıkarken uzaktan ezan sesi duyuldu. Şehrin sesleri hep birbirine karışıyor; ezan, vapur, fren, martı. Hepsi aynı orkestranın farklı notaları gibi. Önceden bu sesleri bastırmaya çalışırdım, şimdi dinliyorum. Eve döndüğümde saat öğleye yaklaşıyordu. Montumu askıya astım, camı açtım. İçeri serin bir rüzgâr girdi, perde hafifçe dalgalandı. Telefonu masanın üstünden aldım, notlar bölümünü

açtım. Eski notlar arasında yarım kalmış cümleler vardı: “Bir gün her şey sessizleşirse ben ne yaparım?” Altına o gün hiçbir şey yazmamışım. Bugün devam ettim: “Belki o sessizliğe alışırım.” Cümle ne teselli ne itiraf. Sadece doğru.

Kettle’ı yeniden çalıştırdım. Kahveyi hazırlarken pencereden dışarı baktım. Karşı apartmanın balkonunda yaşlı bir adam sigarasını içiyordu. Her sabah aynı saatte orada oturuyor. Artık bir ritüel gibi. Onun varlığı bana bir tür istikrar hissi veriyor. Bazen düşünürken kendimi onunla aynı pencerede, aynı saatte hayal ediyorum. Belki de o beni fark ediyordur; belki fark etmiyordur. Ama fark etse de etmese de bu karşılıklı sessizlik bana iyi geliyor. İnsanın tanımadığı birine bile alışabilmesi tuhaf bir huzur. Kahvemi alıp pencerenin önüne döndüm. Sokakta çocuklar okuldan dönüyordu, sırt çantaları ağır, adımları aceleci. Biri elindeki defteri yere düşürdü, arkadaşı eğilip aldı. Bu basit hareketin içinde bir iyilik var. Küçük ama tam. İçimde birden açıklayamadığım bir sıcaklık yayıldı. Uzun süredir hissetmediğim bir şeydi. Belki hayatın devam ettiğini gerçekten ilk kez bu kadar net fark ettim. Ve ben de onun içindeyim, kenarında değil. Öğleden sonra dışarı çıktım. Hava sabahkinden daha yumuşaktı, bulutlar aralanmış. Güneş zayıf ama kararlı bir ışıkla binaların üstünü boyuyordu. Sokakta yürürken adımlarımın ritmini fark ettim; uzun zamandır bu kadar düzenli

yürümemişim. Ne bir acele ne bir yavaşlık. Sadece kendi temposu içinde giden bir beden. Belki insan, sonunda kendi yürüyüşüne alıştığında gerçekten sakinleşiyor. Köşedeki marketin önünde durup bir şişe su aldım. Kasiyer kızın yüzü tanıdık geldi. Daha önce de birkaç kez görmüştüm ama bugün ilk defa gülümsedi. Ben de aynı şekilde karşılık verdim. Bu küçük jestin içimdeki sessizliği bozmadığını fark ettim. Eskiden her karşılaşma beni rahatsız ederdi, şimdi sadece geçip gidiyor. Kimsenin bana bir şey borcu yok, benim de kimseye. Biraz yürüyüp ana caddeye çıktım. Otobüs durağının yanındaki gazetecide bir şarkı çalıyor, ses caddenin gürültüsüne karışıyor ama hâlâ duyulabiliyor. Yanımdan geçen inşalar ellerinde telefon, yüzlerinde acele. O kadar çok ses, ışık ve hareketin arasında kendimi garip bir şekilde sabit hissediyorum. Sanki herkes bir şeyin peşinde, ben sadece yürümeyi sürdürüyorum. Belki de artık hiçbir yere yetişmemek, özgürleşmenin bir şeklidir.

Bir köşede küçük bir çay ocağı gördüm. Plastik sandalyeler, solmuş masa örtüleri, demliğin buharı. Boş bir masa bulup oturdum. “Bir çay,” dedim. Garson başıyla onayladı, birkaç dakika sonra bardağı getirdi. Çay koyu renkteydi, buharı az ama kokusu taze. İlk yudumda dilimi hafifçe yaktı, o yanma hissi bile canlılık gibi geldi. Karşı kaldırımda biri simit satıyordu. Yanına bir martı indi, adam elindeki simidin bir

parçasını koparıp yere attı. Martı aldı, sonra başka bir yere kondu. Adamın yüzünde küçük bir gülümseme vardı. İnsan, paylaşmak için bazen teşekkür bile beklemiyor. Görünmeden iyilik yapmak, belki de en sessiz iletişim biçimi. Çayı bitirdim, masada biraz daha oturdum. Gözlerim sokağın köşesindeki berber dükkânına takıldı. İçeride bir çocuk saç tıraşı oluyordu, babası yanında bekliyordu. Berberin hareketleri ritmik, çocuğun sabırsızlığı. Bu görüntü bana hiçbir şey hatırlatmadı: kendimi bildim bileli berbere hep tek başıma gittim. Her şey geçiciydi. Artık hatırlamak canımı acıtmıyor. Sadece geçmişte bir yerinde duruyor, olduğu gibi.

Hesabı ödedim, dışarı çıktım. Caddenin sonunda deniz görünüyordu. Hafif bir rüzgâr esiyordu, yosun kokusu burnuma geldi. Birkaç martı havada süzülüyor, uzakta bir vapur yavaşça ilerliyordu. Deniz kenarına yürüdüm. Beton kenarına oturup ayaklarımı aşağı sarkıttım. Dalgalar taşlara vuruyor, köpükler küçük halkalar çiziyordu. Birkaç dakika boyunca sadece sesi dinledim. Dalga sesi, insanın iç sesine benziyor; başta karmaşık, sonra yavaş yavaş anlamlı. Cebimden telefonu çıkardım. Notlar kısmına bugünün tarihini yazdım, altına tek cümle ekledim: “Deniz, konuşmadan anlatıyor.” Telefonu kapatmadan önce, bu cümleyi biraz düşündüm. Çünkü aslında bu cümle benim için bir dönüm noktasıydı. Konuşmadan anlaşabilen tek şey deniz değil;

bazen insan da öyle olabiliyor. Bir süre orada oturdum. Hava serinlemeye başladı. Uzakta bir çocuk babasının elini tutmuş, deniz atıyordu. Her taş düştüğünde suyun yüzeyi kırılıyor, sonra yeniden toparlanıyordu. Suyun toparlanışını izlemek, insan kendi dağlımlarını hatırlatıyor. Zaman, insanın içindeki kırıkları da aynı şekilde kapatıyor ama izleri kalıyor. Bu izler artık canımı yakmıyor. Belki de kabulleniş, izlerle yaşamak demek.

Eve dönmek için kalktım. Geri dönüş yolu daha kısıydı. Yürürken sokağın lambaları yeni yeni yanıyordu. Hava kararmaya yüz tutmuştu ama o. An fark ettim, artık akşamlar beni ürkütmüyor. Eskiden karanlık bastığında içimde bir sıkışma olurdu, şimdi sadece günün bitişini işaret ediyor. Kapının önüne geldiğimde anahtarı çıkarırken ellerim üşümüş. Kapıyı açıp içeri girdim, ışığı yakmadım. Ayakkabılarımı çıkardım, montumu askıya astım. Ev, dışarıdan dönünce daha sıcak geliyor. Sessizlik, artık bir boşluk değil; kendi iç sesiyle dolu bir alan. Mutfağa geçtim, bir şeyler atıştırdım. Bilgisayarı açmadan masaya oturdum. Günün görüntüleri hâlâ zihnimdeydi: martı, çay bardağı, deniz, küçük çocuk. Hepsı birbirine bağlanmamış ama içimde bir anlam zinciri oluşturmuş gibiydi. Önceden günler kopuktu, şimdi bir dizi gibi akıyor. Her sahnenin bir devamı var.

Gece yatmadan önce kıs bir duş aldım. Aynaya baktım, bu kez yüzüm yorgun değil, sadece dingin. Sanki bir yolun ortasındayım ama bu sefer yönü sorgulamıyorum. Yatağı uzandım, perdelerden sızan ışık tavanda ince bir çizgi oluşturdu. O çizgiye baktım ve kendi kedime dedim: “Artık hiçbir şey eksikliğini hissetmeden yaşamak da bir tür doluluk.” Gözlerimi kapattım, uyku hemen gelmedi ama bu da dert değil. Artık hiçbir şey aceleye gelmiyor.

Sabah uyandığımda ilk fark ettim şey sessizlikti. Ne dışarıdan gelen bir araba sesi vardı ne de yukarı kattaki komşunun erken saatte çalışan çamaşır makinesi. O kadar sessizdi ki, kendi nefesimi net bir şekilde duyabiliyordum. Yorganın altındaki sıcaklık bir süre daha kalmam için beni ikna etmeye çalıştı, ama kalktım. Perdeleri açtığımda gökyüzü solgun bir maviye dönmüştü. Uzaktan birkaç martı geçiyordu, yavaş kanat çırpışlarıyla. Hava açık güneş zayıftı ama görünüyordu. Mutfakta kettle’ı çalıştırdım, kahve paketinin ağzını açtığımda çıkan koku bir an için odayı doldurdu. Bu kokunun bir duygusu var artık bende; ne mutluluk ne de özlem, sadece süreklilik. Kupa masanın üzerinde bekliyordu. Kahveyi doldurup pencereden dışarı baktım. Sokağın başında bir çocuk annesinin elini tutmuş yürüyordu, diğer eliyle bir balon taşıyordu. Balonun ipi rüzgârda hafifçe sallanıyor, güneş vurdukça üzeri parlıyordu. Hayatın bu

kadar sade detaylarının bile bir anlamı olduğunu artık fark ediyorum. Belki de bütün o karmaşanın ortasında, insanın ihtiyacı olan tek şey tam olarak bu: hareket etmeyen bir an.

Kahveyi bitirip lavaboya bıraktım. Bugün hiçbir şey yapmama günü olmalıydı. Yani zorunluluk yok, plan yok, hedef yok. Sadece günün akışını izlemek. Pencereyi biraz açtım, içeri serin bir hava doldu. Salondaki koltuğa oturdum. Kitaplığın yanındaki raftan rastgele bir kitap aldım. Sayfalarını çevirdim ama okumadım. Sadece parmaklarımdan arasından geçen sayfaların hışırtısını dinledim. Bu da bir ses. Sessizliğin içinde küçük bir yaşam belirtisi gibi. Sonra kitabı kapattım, masanın üzerine bıraktım. Bilgisayarı açtım, bir yeni belge açtım. Sayfaya bakıp sadece bir cümle yazdım: “Bugün hiçbir şey düşünmemeyi deniyorum.” Altına nokta koymadım. Belki de bazı cümlelerin tamamlanması gerekmiyor. Öğlene doğru dışarı çıkmaya karar verdim. Montumu giydim, Kapıyı kapattım. Sokağın başında güneş ısınmıştı, taşların üzerindeki su izleri buharlaşıyordu. Karşı kaldırımda yaşlı bir kadın ekmek almak için sıradaydı. Onun arkasında beklerken, elindeki fileye dikkat ettim. İçinde sadece iki şey vardı: bir ekmek, bir demet maydanoz. Az ama yeterli. Sanırım insan da zamanla buna dönüşüyor; az ama yeterli olana. Fazlalıkları taşıyamıyoruz artık. Bak-kaldan çıktım, köşedeki çiçekçiye uğradım. Kapının önünde

küçük saksılar dizilmişti, üzerlerine sabah çiyi düşmüş. İçlerinden biri dikkatimi çekti: mini bir kaktüs. Ne gösterişli ne zayıf. Sade. Onu aldım. Çiçekçi kadın sordu, “Ev için mi alıyorsunuz?” “Evet,” dedim. “Evde sessizlik var, biraz canlılık iyi gelir.” Kadın gülümsedi. “Kaktüs iyidir, az su ister, ama yerini sevince büyür.” Bu cümle o kadar sıradan söylenmişti ki, içimde bir yankı bıraktı. Az su ister ama yerini sevince büyür. İnsan da öyle değil mi? Fazla ilgi, fazla sevgi, fazla beklenti... hepsi bazen çürütüyor. Ama doğru yer, sessiz bir alan, orada kök salabiliyoruz.

Eve döndüğümde kaktüsü pencerenin kenarına koydum. Toprağına dokundum, serindi. Küçük şeylerle ilgilenmenin insan iyi geldiğini fark ettim. Sanki o küçücük saksı, içimdeki dağınıklığı toparlıyor. Sessizlik, artık bir eksiklik değil; bir düzenin sesi. Günün geri kalanını hiçbir şey yapmadan geçirdim. Akşamüstü, güneş batarken camdan dışarı baktım. Gökyüzü turuncuya dönmüştü, binaların üzeri ışıkla çiziliyordu. Karşı apartmandaki yaşlı adam yine balkondaydı. Elinde gazetesi, yanında bir kedi. Her gün aynı saatte orada oturuyor. Bu tekrarlarda bir huzur var. İnsan her gün aynı saatte aynı şeyi yaptığında, hayatın ona ihanet etmeyeceğini hissediyor.

Kettle’ı tekrar çalıştırdım, kahvemi yaptım. Masaya oturup tekrar belgeyi açtım. Bugün yazdığım ilk cümlelerin

altında devam ettim: “Düşünmemek, bazen düşünmekten daha ağır bir iştir.” Sonra bir satır boşluk bırakıp yazdım: “Belki kabulleniş, artık hiçbir şeyi düzeltmeye çalışmamak demektir.” Elimi klavyeden çektim. O cümle orada dursun istedim. Gece olunca ışığı kapattım. Kaktüsün gölgesi duvarda uzuyordu. Küçük ama belirgin bir şekli vardı. O gölgeye bakarken kendi kendime dedim: “Belki ben de yerimi buldum.” Sonra yavaşça gözlerimi kapattım. Uyku bu kez hemen geldi. Ne geçmiş ne gelecek. Sadece şu an vardı.

Sabah beklenenden erken uyandım. Saat altıya gelmemişti, dışarısı hâlâ yarı karanlıktı. Perdenin arasından giren solgun bir ışık, odanın köşesinde duran kitaplığın üzerine düşüyordu. Gecedен kalma sessizlik hâlâ yerindeydi. Bu kez, o sessizliği bozmak istemedim. Kettle’ı çalıştırmadan önce birkaç dakika mutfağın ortasında durdum, hiçbir şey yapmadan. Kendi evimde, kendi varlığımı dinledim. Artık bu hâl bana garip gelmiyor. Kahveyi yaptım, pencereden dışarı baktım. Sokağın başında temizlik görevlisi yavaş adımlarla ilerliyordu. Süpürgesinin sesi sabahın sessizliğini çizgi gibi ikiye ayırıyordu. Karşı apartmanın balkonunda yaşlı adam yine yerindeydi, elinde sigarası, başı hafif eğik. Her sabah aynı saatlerde birbirimizi görüyoruz, ama hiç konuşmadık. Yine de tanıdık bir varlığı var. Bazen insanın

hayatta kalmak için büyük cümlelere değil, sadece aynı anda aynı yere bakan başka birine ihtiyacı oluyor.

Masaya oturdum. Bilgisayarım hala açık, dün yazdığım o cümle hâlâ orada: “Belki kabulleniş, artık hiçbir şeyi düzeltmeye çalışmamak demektir.” O cümlenin altına yeni bir satır ekledim: “Ve bazen, hiçbir şeyi düzeltmeden de yaşanabildiğini fark etmek, huzurun ta kendisidir.” Kahvemi yudumlarken pencereden dışarıdaki ışığın yavaşça değiştiğini izledim. Gün doğuyordu. Gri ton yerini açık bir sarıya bırakıyordu. Şehir uyanıyordu, motor sesleri artıyor, Pazar tezgâhları kuruluyordu. Bu hareketin ortasında içimde hiçbir telaş yoktu. Uzun zamandır ilk defa bir güne başlamanın anlamı, “devam etmek” ten ibaretti. Artık geçmişi taşımıyordum; o sadece varlığını sürdürüyordu, tıpkı duvardaki eski bir fotoğraf gibi. Orada, ama müdahale edilmiyor.

Saat dokuzu gösterdiğinde dışarı çıktım. Hava serin ama aydınlıktı. Caddenin başında simitçi, tezgâhına susam serperken yüzünde belli belirsiz bir yorgunluk vardı. Gü-lümsedim. “Günaydın.” Dedim. Oda aynı tonda cevap verdi. “Günaydın.” Basit bir kelime, ama bir bağ gibi. Eskiden bu tür diyaloglardan kaçardım. Şimdi kısa cümlelerin taşıdığı sıcaklığı fark ediyorum. İnsan bazen büyük konuşmalardan değil, küçük selamlardan iyileşiyor. Yolun sonunda sahile indim. Deniz sabahın ilk saatlerinde daha sakin olur.

Dalgalar taşlara vuruyor ama şiddet yok. Oturdum. Yüzüme vuran rüzgâr soğuktu, ama içimdeki hava ılıktı. Yanımdan geçen bir kadın köpeğini gezdiriyordu, köpek denizin kenarına koştu, suya girdi, sonra geri döndü. Kadın gülümsedi. O an bir şey fark ettim: dünyada ki her şey, olması gerektiği kadar sürüyor. Ne fazla ne eksik. Herkes kendi ritminde yaşıyor. Cebimden telefonumu çıkardım. Notlarım arasına bugünün tarihini yazdım. Altına sadece bir cümle ekledim: “Bugün ilk kez hiçbir şeyin eksik olmadığını hissettim.” Telefonu bıraktım. Uzun süre denize baktım. Güneş yükselirken suyun yüzeyinde yavaşça parlayan bir çizgi oluşturdu. O çizgi, sabahın yeni sayfası gibiydi. Ve ben, o sayfanın ortasıydım.

Eve dönerken hafif bir huzurla yürüdüm. Kapıyı açtım, ayakkabılarımı çıkardım, montumu astım. Her şey yerli yerindeydi: masa, kaktüs, defter, pencere. Odaya baktım ve fark ettim: artık bu ev bana eksik değil, tam geliyor. Kahveyi yeniden yaptım, fincanı masanın kenarına koydum. Pencereden dışarı bakarken içimden sessizce geçirdim: “Artık suskunluk beni yutmuyor, sadece sarıyor.” Ve belki, tam da bu yüzden, artık hiçbir şeyden korkmuyorum.

Bölüm 9

Kalpteki Yankı

Bir sabah, kahve makinesinin sesiyle değil, eski bir rüyanın yankısıyla uyandım. Rüya basitti: bir akşam deniz kenarında oturuyordum, yanımda kimse yoktu ama bir ses konuşuyordu — belli belirsiz, sanki birinin fısıltısı. Uyandığımda ses kaybolmuştu ama etkisi kalmıştı. Kalbimde ki bir uğultu gibi, tanıdık ama tanımamak istediğim bir his. Bir şey hatırlamak üzereymişim gibi, ama tam hatırlamıyorum. Kettle'ı çalıştırdım, suyun fokurtusu bu sabah daha yüksek geldi. Mutfağın camını araladım, dışarıdan martı sesleri geldi. Aynı sesler, aynı şehir ama içimde başka bir tını. Son

günlerde her şey biraz farklı duyuluyor. Belki de sessizliğe alıştıktan sonra, en küçük ses bile yankı gibi geliyor. Kahveyi aldım, salona geçtim. Masanın üstündeki telefonumu aldım. Eski bir notu fark ettim, haftalar önce yazdığım bir not: “Bir gün yeniden duymaya başlayacağım.” O günü yazarken aklımdan geçen ne olduğunu hatırlamıyorum ama bugün o cümleye inanmak kolay geliyor. Çünkü artık duymaya başladım; kendimi, kalbimin içindeki o zayıf titreşimi.

Camdan dışarı baktım. Karşı binanın balkonunda oturan yaşlı adam bu sabah orada değildi. İlk kez yokluğunu fark ettiğimde içim garip bir şekilde burkuldu. Günlerdir sessizce birbirimizi görüyorduk ama o görünmeyince sanki bir şey eksildi. İnsan alıştığı sessizliklere bile bir yüz bağlayabiliyor demek ki. Sat on bir civarı dışarı çıktım. Hava güneşliydi ama rüzgâr soğuktu. Sokakta yürürken bir vitrinde kendi yansımanımı gördüm. Durup birkaç saniye baktım. Yorgun görünüyordum, ama o yorgunluk artık rahatsız etmiyor. Yüzümdeki çizgiler yeni değil, sadece ben yeni fark ediyorum. Yansımanın içinde artık tanıdık bir yüz var. Belki de insan, kendini yabancı gibi görmekten vazgeçtiğinde iyileşiyor. Parka uğradım. Her zamanki banka oturdum. Bugün farklıydı; parkta yeni insanlar vardı. Bir grup genç kakhaha atarak konuşuyordu, bir çocuk top oynuyordu, yaşlı bir kadın kuşlara yem atıyordu. Bu seslerin hepsi üst üste biniyor,

birbirine karışıyor ama beni rahatsız etmiyordu. Eskiden bu kadar gürültü arasında kalmak beni sıkardı, şimdi sadece dinliyordum. Seslerin arkasında bir ritim var. Hayatın kendi temposu. Bir ara gözlerim bir ağacın dalında asılı kalmış bir kurumuş yaprağa takıldı. Rüzgâr esiyor, ama yaprak düşmüyordu. İnce bir sapla tutunmuş, sanki zamanı geldiğinde bırakacak. O görüntü de bir şey vardı: direnç, sakinlik, bekleyiş. Kendimi o yaprağa benzettim. Belki de benim de kopmam için zamanın biraz daha geçmesi gerekiyor.

Telefonuma yeni bir not yazdım: “Kalbim, rüzgâr dinse bile sallanmaya devam ediyor.” Cümle basit ama doğru. Çünkü insan bir kere sarsıldı mı, o hareket tamamen durmuyor. Sadece daha yavaş, daha derinden devam ediyor. Güneş batmaya yaklaşırken parkta hava serinledi. Ayağa kalktım, yürümeye başladım. Adımlarım taşların üzerinde yankı yapıyordu. Her adımda kendi sesimi duyuyordum. Uzun zamandır dış dünyanın gürültüsü içinde kaybolmuş bir sestir bu. Artık o sesi net duyabiliyorum: kendi sesim. Eve dönerken marketten küçük bir mum aldım. Akşam, ışıkları kapatıp masanın ortasına koydum. Mumu yaktım, alev titredi. Alevin hareketi, insanın iç dengesine benziyor: sabit gibi ama her an değişken. O titrek ışın içinde otururken

düşündüm — belki de kabullenmek, bu alev gibi yaşamaktır: rüzgârla sönmemek, ama onunla kıpırdamayı bilmek.

Bilgisayarımı açtım, bugünün altına yazdım: “Kalpte kalan yankı, sessizliğin en canlı hâlidir.” Sonra yazmayı bıraktım. Alevın gölgesi duvara vurdu, odanın içi kısacık bir an için hareket etti. Gözlerimi kapattım, derin bir nefes aldım. O an hissettim: kalbim hâlâ atıyor, ama artık bir ses değil — bir denge gibi.

Akşamüstü pencereden dışarı baktığımda hava kararken şehirdeki seslerin tonu değişmişti. Gün boyunca koşuşturan insanlar azalmış, yerlerine yavaş adımlarla yürüyenler gelmişti. Sokakta bir çocuk bisiklet sürüyordu, zincir gıcırıyor ama o rahatsız olmuyordu. Belli ki o ses artık onun için oyunun bir parçasıydı. O gıcırdama sesi bana garip bir şey hatırlattı: Lastiğin arsına pet şişeyi ezip sıkıştırırdık. Motor sesi gibi ince bir ses. O sesin yankısı hâlâ kulağımda. Yıllar geçti, ama bazı sesler hafızada hiç eskimiyor. Masaya oturdum. Bilgisayarımı açmadan önce uzun süre boşluğa baktım. İçimde bir huzur vardı ama tam sessizlik değil. Daha çok, kalpte hafif bir uğultu gibi. Eskiden bu sesi susturmaya çalışırdım, şimdi dinliyorum. Çünkü bu ses, kaybettiklerimin değil, hatırlayabildiklerimin sesi. İnsan ne kadar az şey hatırlayabiliyorsa, o kadar sadeleşiyor. Mutfaktan gelen kettle’ın tıklamasıyla ayağa kalktım, kahve

yaptım. Suyun fokurtusu, fincanın içine dolarken çıkan ses, bu küçük evin ritmi olmuş artık. Bu evin duvarlarında yankı çok. Her ses bir hatıraya çarpıp geri dönüyor gibi. Belki bu yüzden sessizliği sevdim; çünkü yankılar orada daha net duyuluyor.

Kahvemi alıp pencerenin kenarına oturdum. Dışarıda yağmur başlamıştı, ince ince yağıyordu. Sokak lambasının ışığında yağmur taneleri görünüyordu, Sanki havada asılı kalmışlardı. Her damla yer düşmeden önce bir anlığına parlıyor, sonra kayboluyordu. O görüntüye uzun süre baktım. Düşmeden önceki o parıltı, insana benzeyen bir şeydi. Biz de düşmeden hemen önce en çok parlar, sonra sessizce kayboluruz. Yağmurun sesi bana sesin sesini hatırlattı. Net bir kelime yoktu aklımda, sadece o tını. Geceleri bir şey anlatırken sesin biraz alçalır, bazen uzardı. Cümlelerin arasında küçük nefes molaların olurdu. O duraksamalarda hep bir şey saklıydı. Şimdi o boşluklar geri dönüyor zihnimde. Kendi kendime “özlemek bir ses midir?” diye sordum. Belki öyledir. Çünkü artık seni görüntü olarak değil, bir ses olarak hatırlıyorum.

Bilgisayarı önüme aldım, parmaklarımı klavyeye koydum ama yazamadım. Cümleler fazla geldi. Sadece tek bir kelime yazdım: “Ses.” Sonra yanına bir çizgi. Boşluk

bıraktım. Çünkü bazı kelimelerden sonra sessizlik daha doğru geliyor.

Yağmur devam etti. Balkon demirine çarpan damlaların sesini dinledim. Her biri bir ritim oluşturunuyordu, düzensiz ama tanıdık. Belki kalbin ritmi de böyle: bazen hızlanıyor, bazen yavaşlıyor am hiç durmuyor. O an fark ettim ki, kalbimde duyduğum yankı, aslında kendi nefesimin yankısıydı. Gece ilerledikçe şehir daha da sessizleşti. Pencereden dışarı baktım, sokak neredeyse boştu. Yalnız bir taksi geçti, farları yağmur damlalarını bir anlığına aydınlattı. O kısa ışık süresi kadar düşündüm: bir zamanlar beni arayan seslerin yerine şimdi kendi iç sesim aldı. Ve bu değişim, sandığım kadar ürkütücü değilmiş. Kahvemi bitirdim, fincanı lavaboya bıraktım. Suya değdiği anda çıkan ses odanın içinde yankılandı. Bu küçük yankının bile bana ait olduğunu hissettim. O an içimden bir cümle geçti: “Kalbin yankısı bazen sadece bir fincanın sesinde saklıdır.” Yatağa uzandım. Gözlerim karanlığa alıştı. Odayı dinledim, duvarın arkasından bir musluk damlıyordu. Her damla bir saniye gibi düşüyordu. O düzenli ses, bana kalbimin atışını hatırlattı. Aynı ritim, aynı tempo. Belki hayat, bu küçük sesleri duymayı öğrenince gerçekten anlaşılabilir hale geliyor. Gözlerimi kapattım. Damlaların sesiyle uyudum. Rüyamda kimse yoktu. Sadece bir yankı vardı.

Ertesi sabah hava açıktı. Güneş uzun zamandır ilk kez bu kadar doğrudan odaya doluyordu. Perdenin aralığından içeri giren ışık, duvar kenarında sarı bir çizgi oluşturmuştu. O çizgi, sanki geceyle gündüzün sınırını çiziyor gibiydi. Kahve makinesini çalıştırmadan önce pencereye gittim, dışarıya baktım. Karşı binanın balkonunda yaşlı adam yine yoktu. Balkonun boşluğu, yokluğun biçimi gibi duruyordu. İçimde beliren o küçük sızı, bu sabah daha belirgindi. İnsan, tanımadığı birinin bile sessizce kaybolmasına üzülmüyor bazen. Masaya oturup bilgisayarımı açtım. Dün gece yazdıklarım hâlâ tazeydi. “Kalbin yankısı bazen sadece bir fincanın sesinde saklıdır.” Bu cümlenin yanına bugünün tarihini ekledim. Sonra parmaklarım klavyeye bastırdım ve yazdım: “Bazı yankılar susmaz, çünkü kimse onları dinlemeyi bırakmaz.” Cümleyi tamamladıktan sonra uzun süre sayfaya baktım. İçimde bir ağırlık yoktu ama derin bir sessizlik vardı. Kahvemi yaptım, masaya geri döndüm. Fincanın buharı yüzüme vurdu, gözlerimi hafifçe yaktı. Buhar yükseldikçe, sanki geçmişten bir görüntü havada şekilleniyordu. Bir mutfak, bir sandalye, senin gülüşün. Net değil ama hissedilir bir hatıra. O an fark ettim: bazı anlar geri dönmüyor, sadece içimizde yankılanıyor.

Öğleye doğru dışarı çıktım. Hava ılıktı. Caddenin ilerisinde bir kitapçı gözüme çarptı. Vitrininde yeni kitaplar

diziliydi ama benim dikkatimi çeken, en alt rafta tozlanmış bir defter oldu. Kapak rengi solmuştu, kenarları kıvrılmış. İçeri girdim, raftan aldım. Sayfaları çevirdim. Hiç yazılmamıştı. Boş bir defterdi. Ama o boşluk bana dolu geldi. Satın aldım. Kasadaki kadın “hediye paketi ister misiniz?” diye sordu. Başımı salladım. “Gerek yok,” dedim. Boş bir defterin paketlenmeye ihtiyacı yoktu. Yolda yürürken elimdeki deftere baktım. Henüz hiçbir şey yazılmamış olmasına rağmen, içinde yazacak çok şey varmış gibi hissettim. Eve dönene kadar onu sıkıca tuttum. Eve geldiğimde masaya koydum, kapağını açmadan yanına oturdum. Eskiden böyle bir anı hemen doldurmak isterdim. Şimdi bekliyorum. Çünkü bazı sayfalar, yazılmadan da bir anlam taşır.

Akşamüstü pencereden dışarı baktım. Uzaktan bir müzik sesi duyuluyordu. Belirsizdi, ama melodisi tanıdıktı. Dikkat kesildim. Bu melodiye daha önce de duymuştum. Bir akşam saati, seninle rakı içiyorduk. Bu şarkı çalıyordu. O anı hatırladım. Sessizce sana bakışım, sessizliğimin içinde sana olan sevgim. Her baktığımda ki gülüşün. Şimdi duyduğum bu melodi o yankıyı yeniden uyandırdı. Kendimi o anın içine düşmüş hissettim. Sesin sanki yan odadaydı. Birkaç saniye sürdü sadece, ama yeterliydi. Sonra ses uzaklaştı, müzik sustu. O an içimden geçen tek şey şuydu: “Demek ki bazı yankılar, zamanı geldiğinde kendi kendine susuyor.”

Masanın üzerindeki boş defteri açtım. İlk sayfaya yazdım: “Bazı sesler kaybolmaz, sadece uzaklaşır. Biz sustuğumuzda bile onlar bizi duyar.” Kalemı bıraktım, sandalye biraz gıcırdadı. O ses, aniden bir yankı gibi odaya yayıldı. Kısa sürdü ama beni gülümsetti. Artık her sesin bir anlamı yok, ama hepsine yer var. Gece olunca lambayı açmadım. Mum yak-tım. Işık yine titredi, duvardaki gölgeler hareket etti. O an kendi sesimi dinledim. Kalbim düzenli atıyordu. O ritmi uzun süre dinledim. Artık ne geçmişin gürültüsü var ne geleceğin telaşı. Sadece kemdi iç sesim. Ve o ses artık yalnız değil.

Defterin kapağını kapattım. Masaya bıraktım. Sonra sessizce dedim: “Yankı bittiğinde, sessizlik kalır. Ama bu kez, sessizlik yabancı değil.”

Bölüm 10

Ufak Hareketler

Sabah uyandığımda ilk defa saate bakmadım. Alarm çalmamıştı ama gerek de yoktu. Pencerenin aralığında sı-zan ışık, odanın duvarında yumuşak bir çizgi bırakmıştı. Gözlerimi ovuşturdum, başımda hafif bir ağırlık vardı ama bu kez yorgunluk değil, dinginlikti. Hava açıktı. Kuş sesleri uzun zaman sonra ilk kez dikkatimi çekti. Kahve makinesini çalıştırmadan önce pencereye yaklaştım. Pencere önündeki küçük kaktüs hâlâ oradaydı. Aldığım ilk gün kadar yeşil, aynı sabırlı duruşuyla. Ona baktım ve içimden geçirdim: “Bazı şeyler fazla su istemez, sadece yerini bilmek ister.” Kahvemi yaptım, mutfak masasına oturdum. Kupanın buharı yüzüme vurdu, o tanıdık koku odayı doldurdu. İlk defa bu sessizliği sıkıcı bulmadım. Belki de artık yalnızlığımın ritmine alıştım. İçimden “Bugün hiçbir şeyi aceleye getirmeyeceğim” dedim. Uzun zamandır kendime söylediğim en doğru cümle buydu. Defteri açtım, dünün son cümlesine

baktım: “Yankı bittiğinde sessizlik kalır.” Altına şu satırı ek-
ledim: “Ve sessizlik, bazen yeni bir başlangıcın sesidir.”
Sonra kalktım, evi toplamaya başladım. Dolapları düzenle-
dim, kullanılmayan birkaç eşyayı kutuladım. Artık tutunma-
dığım şeyleri biriktirmenin bir anlamı yoktu. Her kaldırdı-
ğım parça, sanki zihnimden bir yük eksiltiyordu. Temizlik,
bu temizlikten fazlasıydı; içimdeki tozları da alıyordu.

Masayı topladım, perdeleri yıkadım. Her hareketin bir
anlamı vardı. Artık bir şeyleri düzene sokmak, geçmişini de-
ğiştirmek değıl; bugünü sadeleştirmekti. Ev sessizdi, ama
bu kez sessizlik yalnızlık gibi değıl, huzur gibiydi. Öğleye
doğru dışarı çıktım. Sokak başındaki bakkaldan bir paket si-
gara aldım. Kasadaki adam, “Günaydın” dedi. “Günaydın”
dedim. Sesim doğal çıktı. Eve dönerken yolda bir çocuk yer-
deki topunu almaya çalışıyordu. Topu kaldırıma kaçırmıştı,
ayağıyla dokundu, bana doğru yuvarlandı. Topu alıp uzat-
tım. “Teşekkür ederim,” dedi gülümseyerek. “Rica ederim,”
dedim. O küçük an, bir anlığına bütün günümü aydınlattı.
İnsan bazen iyileştiğini büyük olaylarda değıl, böyle küçük
temaslarda fark ediyor. Eve döndüm, kaktüse baktım. Gü-
neş ışığı tam üzerine düşüyordu. Toprağını hafifçe suladım.
Fazla değıl, sadece birkaç damla. O an fark ettim, hayat da
böyle bir şey: fazla değıl, yeterince yaşamak. Defteri açtım,
yeni sayfaya yazdım: “Bazen büyümek sessizdir. Sadece

nefes alır, sadece dayanır.” Kalemı bıraktım, sandalye hafifçe gıcırdadı. O ses bile artık evin bir parçasıydı. Kendime çay koydum, penceredeki ışığa baktım. Gün yavaş geçiyordu ama ilk kez bu yavaşlıktan rahatsız olmadım. Belki de bu, iyileşmenin ta kendisiydi: acele etmeden var olmak.

Öğleden sonra hava yumuşamıştı. Uzun zamandır ilk kez dışarı çıkmak içimden geldi — zorunluluktan değil, isteyerek. Montumu giydim, ceketimin cebine sigara paketini koydum. Kapıyı kilitlemeden önce bir an durdum. Ev, ilk kez bana “geri döneceğin yer” gibi geldi, “kaçtığın yer” değil. Bu farkı hissetmek bile içimde küçük bir kıpırdanma yarattı. Sokağa çıktığımda hafif bir rüzgâr yüzüme vurdu. Köşe başındaki manavın önünden geçerken taze meyve kokusu geldi burnuma. Küçük şeyleri fark edebilmek, neredeyse yeni bir yetenek gibiydi. Yürürken binaların arasına sıkışmış gökyüzüne baktım. Mavi, griyle karışmıştı ama yumuşak bir renkti. Artık şehir gürültü gibi değil, uzaktan gelen bir melodi gibiydi. Parkın içinden geçtim. Banklarda oturan insanlar, telefonlarına bakan gençler, yan tarafta oynayan çocuklar... Kimse bana bakmıyordu ama bu, kötü hissettirmedi. Görülmeme hali, bir tür huzur gibiydi. Sessizliğin içinde görünmez olmak, bir noktada özgürlüktü.

Bir banka oturdum. Cebimden sigara çıkardım ama yakmadım. Sadece elimde tuttum. Yanımdaki bankta yaşlı

bir adam oturuyordu, elinde küçük kâğıt torba. İçinden birkaç parça yem çıkarıp önündeki güvercinlere atıyordu. Kuşlar birden kanatlandı, sonra tekrar yere kondu. Adam gülümsedi. Ben de gülümsedim. Göz göze gelmedik ama o an, sanki birbirimizi anladık. Sessiz bir anlaşma gibiydi bu. Bir süre orada kaldım. Hiçbir şey düşünmedim. Yalnızca çevremdeki sesleri dinledim: yaprakların hışırtısı, uzaktan bir arabanın kornası, bir çocuğun kahkahası. Her ses bir yerden başka bir yere gidiyor ama sonunda aynı yere dönüyor gibiydi. Belki bu yüzden insanlar da bazen hep aynı duygulara dönüyor — çünkü orası tanıdık. Ayağa kalktım, yürümeye devam ettim. Parkın çıkışında küçük bir kitap standı vardı. İkinci el kitaplar dizilmişti, kapakları solmuş ama hâlâ canlı görünüyordu. “Bakabilir miyim?” dedim. Tezgâhın arkasındaki kadın başını kaldırmadan “Tabii” dedi. Rastgele birkaç tanesine baktım. Birinin içinde bir not buldum. Kurşun kalemle yazılmıştı: “Birini sevmek, onu anlamaktan vazgeçmemektir.” Kâğıdı yerine koymadım. Kitabı satın aldım, içindeki notla birlikte. Kadın parayı aldı, teşekkür etti. Kitabı elime alırken içimden “belki o not bana kalmıştı.” Diye geçirdim. Eve dönerken şehrin ışıkları yanmaya başlamıştı. Her pencere farklı bir hikâye anlatıyor gibiydi. Kimisi televizyon ışığıyla dolu, kimisi tamamen karanlık. Kiminin perdesi aralık, kiminki kapalı. Ama hepsinde bir şey vardı: yaşanmakta olan hayat.

Kendi binamın önüne geldiğimde durdum. Yukarı baktım, penceremdeki küçük kaktüs belli belirsiz gözüktüyordu. Bir damla su bırakmış olmalıydım. O görüntü beni garip bir biçimde rahatlattı. Küçük ama canlı bir şeyin varlığı, insanı dünyaya yeniden bağlayabiliyor. Eve girdim, ışıkları yakmadan mutfğa geçtim. Suyun sesini dinledim, ardından defteri açtım. Sayfanın üstüne yazdım: “Bazen iyileşmek, kimse fark etmeden yürümektir.” Defteri aldıktan sonra, telefon ve bilgisayardaki notlara hiç dokunmadım. En azından bir süre. Sonra kalemi bıraktım, sandalyeye yaslandım. Dışarıda rüzgâr camı hafifçe sallıyordu. O ses bile sakinleştirici geldi. Artık hayatın beni acele ettirmesine izin vermiyordum. Her şeyin bir zamanı vardı ve ben sonunda kendi zamanımı buluyordum.

Akşam oldu. Hava yavaş yavaş kararıyor, şehrin üzerini maviyle gri arasında bir gölge kaplıyordu. Işıkları yakmadım. Loşlukta oturmak tuhaf biçimde rahatlatıcıydı. Eskiden bu karanlık beni tedirgin ederdi, şimdi ise bir tür huzur hissi veriyor. Karanlık, artık korkunun değil, kabullenişin rengi olmuştu. Masanın üstündeki defter dikkatimi çekti. Kapağı hafifçe yıpranmış, kenarları kıvrılmıştı. İçindeki sayfalar doldukça sanki ben de biraz daha toparlanmıştım. Rastgele bir sayfa açtım. Yazdığım bir cümle çıktı karşıma: “Bir gün bu sessizlik bana zarar vermeyecek.” Altına

bugünün tarihini attım ve yazdım: “Artık vermiyor.” Bir süre o iki cümleye baktım. Aralarındaki fark basit görünüyordu ama aslında bütün değişim oradaydı. Mutsuzluk hâlâ tamamen geçmiş değildi, ama artık yönetmiyordu beni. Sadece zaman zaman sesini duyduğum bir eski dost gibiydi. Camın önüne gittim. Şehrin ışıkları suya yansıyor. Sis arasında karşı bir tablo gibi karşımdaydı. Eksiden o manzarayı yalnızlıkla özdeşleştirdim; şimdi o da sıradan bir görüntüye dönüşmüştü. Güzelliğini kaybetmemişti ama artık anlamını değiştirmişti. Belki de iyileşmek tam olarak buydu: aynı manzaraya bakıp farklı hissetmek.

Rafin üzerindeki fotoğraf çerçevesine uzandım. Beyaz bir planda güldüğünü gördüğüm, yüzüne baktım, tozunu sildim. Hiçbir şey kalmamıştı bu gülüşten geriye. Artık bazı şeyler açıklama istemiyor. Varlığı bile yeterli. Telefonum sessizdeydi. Günlerdir kimse aramamıştı ama ilk defa bu bana batmadı. Sessizlik artık boşluk gibi değil, bir alan gibi. Bir nefeslik yer. Kaktüs hâlâ pencere önündeydi. Üzerine düşen ışıkla küçük bir gölge oluşturuyordu. Ona baktım, gü-lümsedim. “Sen hâlâ buradasın,” dedim fısıltıyla. Cevap vermedi tabii, ama o sessizliğin içinde bir onay hissi vardı sanki. Bir süre sonra montumu giyip dışarı çıktım. Hava soğuktu ama temizdi. Sokağın ucuna yürüdüm, bir kafeye girdim. Cam kenarında boş bir masa buldum. Kahveni

söyledim, oturdum. Masanın üzerinde küçük bir not defteri bırakılmıştı, belli ki müşterilerden biri unutmuştu. İçini açtım, birkaç satır yazı vardı: “Her gün biraz daha susuyorum, ama bu kez korktuğumdan değil.” Kalemi elime aldım, altına yazdım: “Ben de.” Defteri kapattım, yerine koydum. Kahvemi içtim. Dışarıda insanlar geçiyor, bazıları koşuyor, bazıları konuşuyordu. Ben hiçbirine karışmadım, sadece izledim. Artık izlemek bile yetiyordu.

Eve dönerken yağmur başlamıştı. Şemsiyem yoktu, ama yürümeye devam ettim. Islanmak her zaman güzeldi. Her damla, üzerimde biriken tozu alıyor gibiydi. Kaldırımdaki sulara basarken bir çocuk gibi hissettim. Küçük bir an ama gerçektir. Eve vardığımda pencereden dışarı baktım. Gözümü ayırmadan fısıldadım: “Ufak hareketler, bazen en büyük değişimlerdir.” Masaya oturup aldığım deftere bir not daha düştüm: “Bir zamanlar mutsuzdum, şimdi sadece sessizim. Ve bu fark, bir ömür kadar büyük.” Sonra kapağı kapattım. O an anladım: bazı hikâyeler sona ermez, sadece susar. Ve susmak, bazen en doğru bitıştır.

Bölüm 11

Eşik

O sabah alışkanlıklarımın dışına çıktım. Kahvemi her zamanki fincanda değil, dolabın arkasında kalmış eski bir kupada içtim. Üzerine solmuş bir yazı vardı: “Bir gün her şey yoluna girecek.” Uzun bir süre önce almıştım. O cümle ilk defa batmadı gözüme. Belki de artık “yoluna girmesi” gerekmiyordur; belki hayat zaten hep böyle, biraz dağınık, biraz eksik ama yürüyen bir şeydir. Pencereyi açtım. Hava serindi, hafif bir rüzgâr perdeleri dalgalandırıyordu. Sokağın altından ekmek arabasının sesi geldi. Mahalle yavaş yavaş uyanıyordu. Önceden bu sesleri fark etmezdim; şimdi her biri bir işaret gibi. Yaşamın hâlâ aktığının, dünyanın hâlâ dönüyor olduğunu kanıtı.

Kaktüs hâlâ pencere önündeydi. Güneş ona vuruyordu, dikenlerinin arasında minik bir tomurcuk oluşmuştu.

Küçük ama canlı. Günlerdir aynı yerde duran bu bitkinin bile değiştiğini görmek, beni tuhaf biçimde duygulandırdı. Belki de artık ben de kendi tomurcuğumu veriyordum, farkında olmadan. Defteri elime aldım. Son yazdığım cümlemin altına şunu ekledim: “İyileşmek bazen kapıdan çıkmadan da olur.” Ama bugün, çıkmak istedim. Dışarı adım atmayı. Montumu giydim, cebime telefonumu koydum. Sigaramı yanıma aldım, kapıyı çektim. Merdivenleri inerken ayak seslerim yankı yaptı. Eskiden o yankı bana boşluğu hatırlatırdı, şimdi sadece kendi varlığımı duyuyorum. Bu bile yeni bir başlangıç gibi. Sokağa çıktım. Hava açık, gökyüzü neredeyse beyazdı. Birkaç adım yürüdüm, başımı kaldırdım. Karşı apartmanın balkonunda yaşlı adam yine sigarasını içiyordu. Göz göze geldik. Bu kez başımla selam verdim. Oda başını salladı. Hiç konuşmadık ama bu selamın içinde, uzun süredir eksik olan bir şey vardı: temas. Yürümeye devam ettim. Sokak başındaki marketin önünden geçerken kasadaki kadın elindeki kutuları dizerken bana baktı. “Günaydın,” dedi. “Günaydın,” dedim, gülümseyerek. Basit bir kelime ama içimde yankısı büyüktü. Bir selam bile bazen bir eşiğin adı olabiliyor. Yolun üstündeki parkın orada durdum. Aynı bank, aynı gölet, aynı rüzgâr. Ama ben aynı değildim. Oturdum, derin bir nefes aldım. Yandaki bankta genç biri kitap okuyordu. Arada sayfa çevirirken bana baktı, sonra tekrar kitaba döndü. Onun sessizliğinde kendimi gördüm.

Artık insanların gürültüsü değil, sessizlikleri ilgimi çekiyor. Çünkü orada bir benzerlik var: herkes kendi hikâyesinin içinde sessizce bir şeylerle uğraşıyor.

Cebimden sigaramı çıkardım, bir tane yaktım. İlk nefeste boğazım yandı ama güzel bir acıydı. Uzun zamandır bir şeyin beni bu kadar canlı hissettirdiğini hatırlamıyordum. Yoldan bir minibüs geçti. Camından dışarı sarkan bir çocuk gülüyordu. O kahkaha bir an için her şeyi bastırdı. Gülümsedim. “Demek ki hâlâ ses var.” Dedim içimden. Telefonumu çıkardım. Aylar önce konuşmadığım bir numara baktım. Parmağım “ara” tuşunun üstünde durdu ama bastım mı, emin değildim. Belki bastım, belki sadece bastığımı hayal ettim. Çünkü artık bazı şeylerin olmasına gerek yok. Düşünmek bile bazen yeterli oluyor. Bir süre parkta oturdum. Hava serinledi, gökyüzü kararmaya başladı. Kalktım, yavaş adımlarla yürüdüm. Her zaman gittiğim tostçuya uğradım. Çift kaşarlı tost ve ayran. Eve dönerken kafamın içinde birçok anı tekrar etmeye başladı. Apartmanın kapısına vardığımda içimden “Bu kez geri dönmek değil, yeniden girmek” dedim. Çünkü aynı yere dönmek bile bazen başka bir anlam taşıyor. Eve girdim, pencereye yaklaştım. Kaktüsün tomurcuğu biraz daha açılmıştı. Gülümsedim. “Güzel,” dedim sadece. Sonra defteri açtım, bugünün tarihini attım: “Bir eşik aşıldı. Sessizlik artık yalnız değil.”

O gün öğleye doğru kendimi dışarıda buldum. Ne bir plan yapmıştım ne de belirli bir hedefim vardı. Ama yürümek iyi geliyordu. Yaşadığım sokakları sanki ilk kez görüyordum. Her bina, her tabela, her köşe bana ait bir hikâyenin parçasıymış gibi görünüyordu ama aynı zamanda benden tamamen bağımsızdı. Bu his garipti —bir yandan aitlik, bir yandan uzaklık. Bir ara deniz kenarına inmeye karar verdim. Tramvay yolunu geçip sahile ulaştım. Hava açıktı, deniz griyle mavi arasında bir renge bürünmüştü. Martılar suyun üstünde dönüyor, arada dalgalar kıyıya vuruyordu. Bir banka oturdum. Yanımdan bir balıkçı geçti, elinde eski bir oltayla. Ayakkabıları ıslanmıştı am yüzündeki ifade sakindi. Onu izlerken içimden şu cümle geçti: “Bazı insanlar hayatı tamir etmeye çalışmaz, sadece yaşatır.” Telefonumu çıkarttım notlar bölümüne kısa bir not ekledim: “İnsan bazen hiçbir şey yapmadan da düzelir.” Telefonu kapatıp cebime koydum. Denizin kokusu burnuma doldu. Dalgaların ritmiyle kendi nefesim aynı tempoda ilerliyordu. Uzun zamandır içimde bu kadar uyumlu bir şey hissetmemiştim. Bir vapur sesi duyuldu. O an kalkıp iskeleye yürüdüm. Bilet aldım ve kapının açılmasını bekledim. Vapur yanaştı, kapılar açıldı ve bindim. Güverte neredeyse boştu. Birkaç yolcu vardı: bir kadın kitap okuyordu, genç bir çocuk telefonuna bakıyordu, yaşlı iki kadın birbiriyle sohbet ediyordu, yaşlı bir adam denizi izliyordu. Her biri kendi sessizliğinde. Ben

de oturdum, hiçbir şey yapmadan sadece baktım. Şehir uzaklaşıyordu. İçimde bir ferahlık hissi belirdi. Sanki karadan uzaklaştıkça içimdeki bazı ağırlıklar da uzaklaşıyordu.

Bir ara cebimden telefonumu çıkardım, kamerasını açtım. Denizi çekmek istedim ama vazgeçtim. Çünkü bazı anlar fotoğraf için değil, sadece yaşamak içindir. O anın içinde kalmak, hiçbir şeyi kaydetmeden, hiçbir şeyi paylaşmadan. Vapur yavaşça döndü. Karşı kıyı görünmeye başladığında, rüzgârın yönü değişti. Yüzüme hafif bir serinlik çarptı. Üşümedim. Aksine, bu soğuk his canlılık gibiydi. Bir çocuk babasına doğru koştu, “Baba bak martı!” diye bağırdı. Adam güldü. O kahkaha o ses, o küçük an... Uzun zamandır unuttuğum bir şeyi hatırlattı: yaşamın kendisi, büyük anlarda değil, bu tür küçük sahnelerde saklıydı. Vapur iskeleye yanaşırken ayağa kalktım. Güverte sallandı, dengemi korudum. O anda fark ettim — artık ayakta kalmak için bir yere tutunmuyordum. Yıllar sonra ilk kez kendi ağırlığımı taşıyabiliyordum.

Karaya çıkarken içimden tek bir cümle geçti: “Artık dışarıdayım.”

Akşam eve dönerken sokak lambaları yeni yanmıştı. Havanın içinde ince bir sis vardı, ışık o sise karışınca sokak sarı bir perdeyle kaplanmış gibiydi. İnsanlar telaşla

yürüyordu, ama ben acele etmedim. Her adımında ya-
vaşça nefes alıp verdim. Bu şehir, ilk defa bana düşman gibi
görünmüyordu. Gürültü bile yumuşamıştı, sanki sesini kıs-
mıştı benim için. Apartmanın kapısına vardığımda elimdeki
anahtarın metal soğukluğu hoşuma gitti. Küçük bir ayrıntı
ama gerçektir; tenimdeki hissi bana yaşadığımı hatırlatı-
yordu. Kapıyı açtım, içerideki hava dışarıdan daha sıcaktı.
Ayakkabılarımı çıkardım, montumu askıya astım. Her za-
manki hareketler ama bu kez farklı bir anlam taşıyordu. Ar-
tık eve dönmek, bir kaçış değil, bir seçimdi. Pencereye yak-
laştım. Kaktüs oradaydı, tomurcuğu iyice açılmıştı. Günler-
dir farkında olmadan büyüyen bir şeyin nihayet çiçek açtı-
ğını görmek, içimde küçük bir yankı oluşturdu. “Oluyor” de-
dim sessizce. “Gerçekten oluyor.” Çiçeğe dikkatlice baktım,
küçük ama diri. Hayatın devam ettiğini, zamanın çalıştı-
ğını anlatan en sade örneği belki de.

Mutfakta su kaynatırken pencereden dışarı baktım.
Karşı apartmanın balkonunda yaşlı adam bu akşam yoktu.
Işıkları da yanmamıştı. Bir an durum düşündüm, acaba ra-
hatsız mı, yoksa şehirden mi gitmişti? Sonra kendi kendime
fısıldadım: “Bazı insanlar sessizce gider. Onlar için kapı sesi
bile çıkmaz.” O an içimde kısa bir hüznün geçti ama uzamadı.
Çünkü artık gitmeleri anlamlandırmaya çalışmıyordum. Git-
mek, hayatın doğal hareketiydi. Tıpkı nefes almak gibi.

Masaya oturdum. Defteri önüme aldım. Gün boyunca yazmadığım şeyleri biriktirmişim farkında olmadan. Kalem elime aldım ve yazdım: “Bir zamanlar dışarısı korkutucuydu. Şimdi orada yaşamak istiyorum.” Kalem elimde bir süre öyle kaldı. Sonra devam ettim: “Her eşik geçildiğinde insan biraz daha sadeleşiyor. Ne istediğini değil, neye ihtiyacı olmadığını anlıyor.” Cümleleri bitirdim. Kalem kapattım. Işığı söndürmeden önce pencereye bir kez daha baktım. Sokakta birkaç insan yürüyordu, köşedeki fırın kapanıyordu. Şehrin gürültüsü uzaktan bir uğultu gibi duyuluyordu ama artık o uğultunun içinde kaybolmuyordum. Onu dinliyor, parçası oluyordum. Kahvemi alıp koltuğa oturdum. Odanın loşluğunda bir süre hiçbir şey yapmadan oturdum. O sessizlik... Artık boşluk gibi değil, huzur gibi. Düşüncelerim dağılmadı, sadece azaldı. Bir zamanlar sustuğum her şey, şimdi kendi dilinde benimle konuşuyordu: “Bitti.” Ama bu “bitti” bir sonun değil, bir başlangıcın kelimesiydi. Gözlerimi kapadım, içimden geçirdim: “Artık sessizliği dinlemek zorunda değilim. Onunla aynı odada oturabiliyorum.” Belki de kabullenmek dediğimiz şey buydu: bir sesin kesilmesine değil, onunla yaşamaya alışmak.

Ve o gece ilk kez, hiçbir düşünceye tutunmadan uyudum.

Bölüm 12

Kabulleniş

Sabah uyandığımda alarm çalmamıştı. Artık kurmuyorum. Gözlerim kendi kendine açılıyor, sanki vücudum zamanı ezberlemiş gibi. Perdeyi araladım; dışarıda griyle karışık bir ışık vardı. Sessiz ama canlı bir sabah. İstanbul'un tipik uyanışı: uzaktan gelen vapur düdüğü, martı sesi, motor gürültüsüne karışan çaycılarının bağıırışı. Eskiden bu sesler bana kalabalığı hatırlatırdı, şimdi hayatı hatırlatıyor. Kahvemi yaptım, mutfakta ayakta içtim. Sandalyeye oturmadım, çünkü artık beklediğim bir şey yoktu. Beklemenin kendisi bile yerini dinginliğe bırakmıştı. Her şey yerli yerinde duruyordu; fincan, pencere, kaktüs, not defteri. Fark ettim ki uzun zamandır hiçbir şeyi değiştirmeye çalışmıyorum. Bu,

tembellik değil. Bu, kabullenmek. Her eşyanın, her sessizliğin kendi yerini bulmasına izin vermek. Kaktüs hâlâ çiçekliydi. Dikenlerinin arasında açan o küçük pembe çiçek hâlâ canlıydı. Gözüm ona takıldığında istemsizce gülümsedim. Bir bitkinin inatla yaşaması, bana her sabah aynı şeyi söylüyor gibiydi: “Devam et.” Ama artık o “devam et” sözü, bir mecburiyet değil, sakın bir onaydı.

Defteri açtım. Artık bilgisayarımdaki notlara bakmayı bıraktım. Son sayfalardan birine yazdım: “Bugün, hiçbir şeyin eksik olmadığını fark ettim.” Kalemı bırakıp bir süre o cümleye baktım. Eksik olmamak, dolu olmak anlamına gelmiyor. Ama artık tamamlanmaya çalışıyorum. Çünkü insan, tamamlandığında değil, eksiklerini taşıyabildiğinde huzur buluyor. Montumu giyip dışarı çıktım. Hava serindi, gökyüzü açık maviydi. Sokak lambaları yeni sönmüştü. Bakkal kepenk açıyordu, sokak köpeği onun yanında bekliyordu. Küçük bir rutin ama o rutin, yaşamının kanıtı gibiydi. Yürürken kaldırım taşlarına basarken bir ses duydum. Kendi ayak sesim. Uzun zamandır o sesi duymamıştım. Sanki hep bir gürültünün içinde kaybolmuştu. Şimdi ise sadece o var. Bu sade varlık, içimde garip bir huzur yarattı. Köşedeki kafeye uğradım. Garson beni görünce gülümsedi. “Her zamanki mi?” dedi. “Evet,” dedim. Cam kenarındaki bir masaya oturdum kahvemi beklerken dışarıyı izledim. İnsanlar

işe yetişmeye çalışıyor, biri çocuğunun elini tutuyordu, biri telefonla konuşuyordu. O sahnelerin hiçbirinde ben yoktum ama bu beni rahatsız etmedi. Artık dışarıda bir yerim olması gerekmiyor. Çünkü içimde bir yerim var. Kahvem geldi. Garsona teşekkür ettim. Fincanı iki elimle tuttum, sıcaklığı avuçlarımı ısıttı. Pencerenin dışında bir kuş kanatlandı. O an kendimi bir süreliğine hiçbir yere ait hissetmedim. Ne geçmişe ne bugüne ne de yarına. Sadece buradaydım. Ve bu ilk defa yeterliydi. Defterimi açıp kısa bir cümle yazdım: “Bugün hiçbir şey düşünmemeyi başardım.” Kahvemi bitirdim, dışarı çıktım. Sokaklarda yürürken insanların yüzüne baktım. Kimse fark etmedi ama ben herkesi dikkatle izledim. Her birinde küçük bir hikâye vardı; kiminde yorgunluk, kiminde umut. Ve içimden şu geçti: “ben de onlardan biriyim artık. Ne fazla ne eksik.” Eve dönerken hafif bir yağmur başladı. Şemsiyem yoktu, ama rahatsız etmedi. Yağmurun altındaki şehir daha sade görünüyordu. Sanki her şey olması gerektiği kadar yerindeydi. Kapıyı açtım, montumu astım. Odaya sessizlik doldu ama bu kez o sessizlik bana bir şey öğretmedi. Sadece yanımda oturdu. Ve ben, ilk kez, hiçbir şey yapmadan mutlu olabildim.

Öğleden sonra gökyüzü biraz daha açılmıştı. Pencereyi ardına kadar açtım, içeriye temiz bir rüzgâr girdi. Şehrin sesleri daha netti bugün: uzaktan geçen bir vapurun

düdüğü, çocuk sesleri, sokakta yankılanan ayak adımları. Her sesin bir düzeni vardı sanki, Kaos değil, ritim. Masanın üzerinde duran defteri elime aldım. Sayfalar arasında bir zarf buldum; sararmış, ağzı kapalı. Üzerinde ne bir adres ne de isim vardı. Açıp açmamak arasında kısa bir tereddüt yaşadım. Sonra fark ettim, artık hiçbir mektubun beni yaralayacak gücü yoktu. Zarfı dikkatlice açtım. İçinde birkaç cümlelik yazı vardı. Kendi el yazımla: “Bir gün geldiğinde her şey susacak. Ama bu sessizlik bir son değil, bir dönüş olacak.” Ne zaman yazdığımı hatırlamıyorum. Belki yıllar önce, belki o ilk gecelerden birinde. O cümleyi okuyunca birden eski bir görüntü canlandı gözümde: Yorgun bir masa lambasının altında oturuyorum. Yanımda boş bir bardak, dışarıda yağmur sesi. Birinin adını yazmakla silmek arasında kalıyorum. Sonra hiçbirini yapmamaya karar veriyorum. Belki de o anda başlamıştı bu kabulleniş. İnsan, bir şeyi silmediğinde ama artık hatırlamak için de uğraşmadığında kabulleniyor her şeyi.

Zarfı katlayıp defterin arasına geri koydum. Bu kez bir işaret gibi değil, bir anı gibi. Masadan kalkıp pencereden dışarı baktım. Karşıdaki binanın duvarına güneş vuruyordu, sarı ışık tuğlaların arasında parlıyordu. Güneşin o yumuşak sıcaklığı içeriye kadar ulaştı. Bir süre elimi ışığın altına

tuttum. Derimdeki sıcaklığı hissettim. O an aklımdan sadece şu geçti: “Demek ki hâlâ bir şeyler ısınıyor.”

Kahve yapmak için mutfığa geçtim. Kettle’ın kaynama sesi, evin sessizliğine karıştı. Kahveyi bardağa dökerken biraz taştı, tezgâha damladı. Temizlemedim. Artık küçük taşmalardan rahatsız olmuyorum. Hayatın kendi ritminde küçük taşkınlıkları olur; yeter ki döküleni durdurmaya çalışırken elindekini de kaybetme. Salona geçtim. Pencerenin önündeki koltuğa oturdum, kahvemi yudumlarken dışarıdaki insanlara baktım. Bir kadın çocuğunu okuldan almış, elinden tutmuştu. Yanlarından geçen bir adam telefonla konuşuyordu, yüzü ciddi, adımları hızlıydı. O manzaranın içinde ben yoktum ama o manzarayı artık kıskanmıyordum. Herkesin kendi zamanı vardı, benimki de böyleydi. Masa-daki defteri tekrar açtım. Boş bir sayfaya yazdım: “Artık hiçbir şeyi düzeltmeye çalışmıyorum. Bozuk kalan yerler de benim.” O cümleyi yazarken içimden bir yük kalktı. Çünkü insan bazen kendini düzeltmeye çalışırken bozuluyor. Oysa bazı kırıklar öyle yerleşiyor ki, artık senin yapının bir parçası oluyor. Bir süre sonra defteri kapattım, kahvemi bitirdim. Pencereye yaklaştım. Hava hafif kararmaya başlamıştı. Şehrin ışıkları birer birer yanıyordu. O manzara eskiden bana hüznün verirken şimdi sadece normal geliyordu. Normal. Belki de insanın bütün yolculuğu bunun için: hayatın

olağan sesine karışabilmek. O an içimden sesiz bir teşekkür geçti — kime, neye olduğunu bilmeden. Belki hayata, belki kendi inadıma, belki geçip giden her şeye.

Akşamüstü hava birden serinledi. Pencereden içeri giren rüzgâr perdenin ucunu hafifçe kıpırdattı. O an bir huzur sessizliği yayıldı odaya. Gün bitmiyor gibiydi, ama acele de etmiyordu. Işığın duvarlara vurma şekli, her zamanki gibi değil, daha yumuşak, daha affedici görünüyordu. Masaya oturdum. Gün boyu masada duran defter önümdeydi. Sayfaları çevirdim. Eskiden yazdığım cümlelere rastladım; kimisi uzun kimisi yarım. Bazı kelimelerin altı çizilmiş, bazılarının üstü karalanmıştı. Her bir satırın arasında eski bir ben vardı. Şimdi o cümlelere bakarken acı hissetmiyordum. Sadece tanıdık bir ses gibi geliyorlardı. Bir zamanlar bu sayfaların beni kurtaracağını sanmışım. Şimdi fark ediyorum, beni kurtaran yazmak değil, durmayı öğrenmekmiş.

Defterin boş kalan son sayfasına geldim. Kalem elime aldım, ama ne yazacağımı düşünmedim. Kalem kendi kendine hareket etti sanki. Satırların arasında şu kelimeler belirdi: “Bir gün, sessizliğin sesi bana yabancı gelmeyecek.” Yazarken duraksadım. Gözlerimi cümleye diktim. Aslında o gün gelmişti. Sessizlik artık bana yabancı değildi, hatta bana benziyordu. Belki o yüzden içimde bu kadar huzurlu bir boşluk vardı. Kalktım, pencereye yürüdüm. Dışarıda şehir

ağır ağır geceye karışıyordu. Karşı binadaki ışıklar tek tek sönüyor, uzaktan bir siren sesi duyuluyordu. Eskiden o siren sesleri içimde bir ürperti yaratırdı, şimdi sadece geçip giden bir ses gibi geldi. İnsan bir noktadan sonra hiçbir şeyin üstünde fazladan durmuyor. Hayat kendi ağırlığını taşımayı öğreniyor. Masaya geri döndüm. Kahve fincanı hâlâ oradaydı, dibinde az bir şey kalmıştı. Tadına bakmadım. Kaktüsün çiçeği solmaya başlamıştı. Dikenlerinin arasında hâlâ küçük bir renk izi vardı. Elimi uzatıp dikkatlice dokundum. “Olması gerektiği gibi,” dedim fısıltıyla. Hayat da öyleydi. Her şey kendi zamanında açıyor. Kendi zamanında soluyordu. Defteri kapattım, kapağın üzerini parmaklarımla sıvazladım. Tozunu almadım, o da bu hikâyenin bir parçasıydı artık. Rafın üstündeki boş çerçeveye baktım. Camın arkasında kendi yansımam vardı. Yüzümde ne bir gülümseme ne bir hüzn. Sadece sakinlik. İlk defa aynaya benzeyen bir yansıma değil, bir “yerinde durma” hali gördüm orada. Belki de insan kendini en çok böyle tanıyor: Hiçbir şey olmuyorken, ama içinden geçen her şey sessizce yerini buluyorken. Lambayı kapattım. Oda karanlığa büründü. Ama karanlık artık bana ait bir mekân gibiydi, bir düşman değil. Pencereyi araladım. Dışardan hafif bir rüzgâr girdi, sokak lambasının ışığı içeri süzüldü. Bir an durup nefes aldım. O nefes ne geçmişten bir kaçıştı ne de geleceğe bir hazırlık.

Sadece bu anın, sade ve tamam haliydi. Defteri elime aldım, kapağını son kez kapatırken içimden şu cümle geçti:

“Bazı şeyler bitmez, sadece sessizleşir.”

Sonra kalemi masaya bıraktım. Ne bir planım vardı ne de bir hedefim. Ama ilk kez hiçbir şey eksik gelmiyordu. O gece, uzun zamandır ilk defa, uyumak için değil, dinlenmek için gözlerimi kapadım.

Sonsöz

Sessizlikte Kalanlar

Sokağın gürültüsü, rüzgârın uğultusu, kalbin ritmi bile birbirine karışıyor. Günlerin arasındaki farklar silikleşti, sabahla akşam aynı renge büründü. Zamanın artık bir önemi kalmadı. Çünkü ben, olup bitenin ortasında değil, tam kenarında duruyorum. Orası sessiz bir yer. Ama bu sessizlik soğuk değil, eksik değil — sadece gerçek. Eskiden her şeyi anlamak isterdim. Neden sustuğumu, neden gittiklerini, neden bazı şeylerin başladığı gibi bitmediğini. Şimdi biliyorum, bazı sorular cevaplanmak için değil, yaşanmak için var. İnsanın kendi sessizliğiyle tanışması, bütün cevaplardan daha dürüst bir şeymiş. Bazen geceleri pencerenin önünde oturuyorum. Şehrin ışıkları uzağa düşüyor, hava serin oluyor. Kaktüs hâlâ orada. Çiçeği çoktan soldu ama dik duruyor. Hayat da öyle işte; solarken bile tutunabiliyor. Artık onu

sulamayı unutursam korkmuyorum, çünkü biliyorum: yaşam, unutulsa da bir şekilde devam ediyor.

Defter masanın üstünde kapalı duruyor. İçinde sayfalar dolusu cümle, bitmemiş düşünceler, yarım kalmış hatıralar var. Ama artık onları tamamlamaya çalışmıyorum. Bazı kelimeler eksik kalmak için yazılır. Bazı hikâyeler bitmek için değil, sükûnete varmak için yaşanır. Kendimi dinlediğimde içimde bir yankı duymuyorum artık. Ne özlem ne pişmanlık ne de beklenti. Sadece sakin bir varlık hissi. Sanki her şey olması gerektiği yere yerleşmiş. Belki insanın asıl büyümesi budur: Bir zamanlar dayanamadığı sessizliğin içinde huzur bulmak. Kırık yerleri onarmaya çalışmadan, onları olduğu gibi kabul etmek. Birinin gelmesini beklemeden, gelen her şeyin zaten yeterli olduğunu anlamak.

Şimdi her şey durduğunda korkmuyorum. Çünkü o durgunluğun içinde yaşamın nefesi var. Bir fincan kahvede, bir solmuş çiçekte, Bir sabah ışığında... Hepsi aynı şeyi söylüyor: “Artık tamam.”

Ve ben, uzun süren gürültüden sonra, o tek kelimenin ne kadar ağır ve güzel olduğunu nihayet anlıyorum.

“Tamam.”